

SEMUSHI श्रीरामूषी

Volume - XIV/ISSUE - 2

Bi-monthly News Letter

MAY-Nov-2018

वाचस्पति विश्वकर्मणमूतये मनोजुवं वाजे अद्या हुवेम।

स नो विश्वानि हवनानि जोषद्विश्वशभूरवसे साधुकर्मा॥ (ऋग्वेदः १०.८१.७)

Let us, this day, invoke for our protection the Lord of Speech, the Creator of all, who is swift as thought; may He, the Bestower of all happiness, the doer of good works, be propitiated by all our oblations, (so as) to grant us his protection. (Rgveda 10.81.7)

राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम् :: तिरुपति: RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA

(Deemed to be University)

Accredited with CGPA of 3.71 on 4 point scale by NAAC (Cycle-2)

Categorized in 1st Category among Indian Deemed Universities by the UGC

Tirupati, Andhra Pradesh

PIN - 517 507

महामान्यकुलाधिपतीनां स्वागतम्

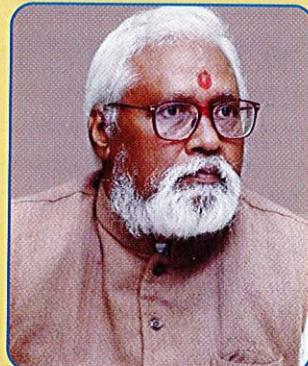

विद्यापीठस्य कुलपतिभिः आचार्य वि. मुरलीधरशर्ममहाभागैः, कुलसचिवैश्वं गुल्लपल्लीश्रीरामकृष्णमूर्तिमहाभागैः विद्यापीठं प्रति समागमसन्दर्भे कुसुमस्तबकैः स्वागतीक्रियन्ते महामान्या: कुलाधिपतयः पदभूषणाः श्री एन. गोपालस्वामीमहाभागा:

श्रीवेङ्कटेश्वरवैदिकविश्वविद्यालये अस्मदाचार्याः कुलपतयः

तिरुपतिस्थश्रीवेङ्कटेश्वरवैदिकविश्वविद्यालये अस्मद्विद्यापीठस्य साहित्यविभागाचार्याः आचार्य सन्निधानं सुदर्शनशर्ममहोदयाः तृतीयवारं कुलपतित्वेन नवम्बरमासान्ते नियुक्ताः सन्ति । अवधेयमिदं यद् इमे राज्यस्तरीयवेदविश्वविद्यालयस्यास्य प्रतिष्ठापककुलपतित्वेन षड्वर्षणं यावत् तत्र कार्यं कुर्वन्तः विश्वविद्यालयस्य बहुविधामुन्नतिं साधितवन्तः । तेषां तत्र पुनर्नियुक्तिहेतोः विद्यापीठस्य महान् वैराग्यं ।

शुभसन्दर्भेऽस्मिन् विद्यापीठपक्षतः तेभ्यो हार्दानि शुभाभिनन्दनानि विजाप्यन्ते ।

अज्येष्ठासो अकनिष्ठास एते सं भातरो वावृथुः सौभगाय ।

(There is nobody high or low. All are like good brothers working together for prosperity)

मिथिलाविभूतिसम्माननम्

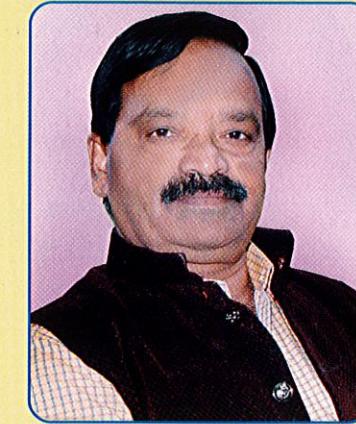
विद्यापीठस्य ज्योतिषविभागस्य आचार्याः भूतपूर्वकुलसचिवाः आचार्य राधाकान्तठाकुरमहोदयाः संस्कृतसाहित्यं प्रति तेषां महदवदानहेतोः विहरराज्ये दरभङ्गानगरस्थश्रीविद्यापतिसेवासंस्थानात् २३/०९/२०१८ तमे दिनाङ्के मिथिलाविभूतिसम्मानेन पुरस्क्रियन्ते । शुभसन्दर्भेऽस्मिन् विद्यापीठपक्षतः तेभ्यः अभिनन्दनानि ।

विद्यापीठे नवकुलसचिवनियुक्तिः

विद्यापीठस्य साहित्यविभागाचार्याः श्रीवेङ्कटेश्वरवैदिकविश्वविद्यालयस्य भूतपूर्वकुलसचिवाः आचार्याः गुल्लपल्लीश्रीरामकृष्णमूर्तिमहोदयाः विद्यापीठस्य प्रभारिकुलसचिवत्वेन 29.06.2018 तमे दिनाङ्के नियुक्ताः ।

विद्यापीठपक्षतः तेभ्यो हार्दानि शुभाभिनन्दनानि आविक्षियन्ते ।

कुलपतीनां लेखनीतः ...

शिक्षणसंस्थानां विश्वविद्यालयानां वा सामाजिकम् उत्तरदायित्वम् अस्तीति को न वेत्ति ? समाजेन विविधरीतिभिः विश्वविद्यालयाः पोष्यन्ते । अतो हेतोः “कृते च प्रतिकर्तव्यमेष धर्मस्सनातनः” इति नियममनुसरन्तः विश्वविद्यालया अपि स्वशैक्षिकवैश्वद्यानुभवादिना समाजस्य सर्वतोमुखविकासाय नियततया प्रयतेरन् । विश्वविद्यालयानुदानायोगः, राष्ट्रियमूल्याङ्कनप्रत्यायनपरिषदादिविश्वविद्यालयसम्बद्धाः संस्थाः विश्वविद्यालयानुष्ठितानां नानासामाजिक- हितसम्बद्धक्रियाकलापानां महत्वं गणयन्त्यः तदर्थं विशेषाङ्कस्तरादीन् प्रयच्छन्ति ।

संस्कृतविश्वविद्यालयाः संस्कृतशिक्षणसंस्थाश्च समाजहितकार्येषु आत्मानं व्यापारयन्तः इतोऽधिकं सामाजिकीमुन्नतिम् अधिगच्छेयुः । संस्कृतभाषा-योग-धर्मबोध-देवालयसंस्कृति-ज्योतिष-कर्मकाण्ड-वास्त्वादि-विविधरङ्गेषु सामाजिकानां प्रशिक्षणदानेन इमे सामाजिकीं सेवां सातत्येन विद्यानाः स्वीयं नैतिकमुत्तरदायित्वं निवहेयुः । अनेन नैके लाभाः प्राप्यन्ते । समाजे संस्कृतविश्वविद्यालयस्य प्रतिष्ठा समभिवर्धते, संस्कृतस्य तत्रिष्ठशास्त्राणां अध्येतृच्छात्रसंख्या च समेधते, मूल्याङ्कने संस्थायाः शैक्षणिकस्तरोऽभिवर्धते, प्रथितयशस्कानां भद्रपुरुषाणां सामाजिकानां संस्थानां विश्वविद्यालयविकासे योगदानं प्राप्तुमपि शक्यते ।

अदो विद्यापीठं गतवर्षद्वयात् परितः परिवृते समाजे संस्कृतभाषा-देवालयसंस्कृति-शिक्षण-योग-प्रशिक्षणादिविश्वद्वितीयसमाजहितकार्यक्रमाणां निर्वहणेन लब्धप्रतिष्ठं सज्जाजायते । एतत्प्रयत्नप्रभावेण नैके लाभाः अपि विद्यापीठेन प्राप्यन्त इति नैति पुनर्वचनीयताम् ।

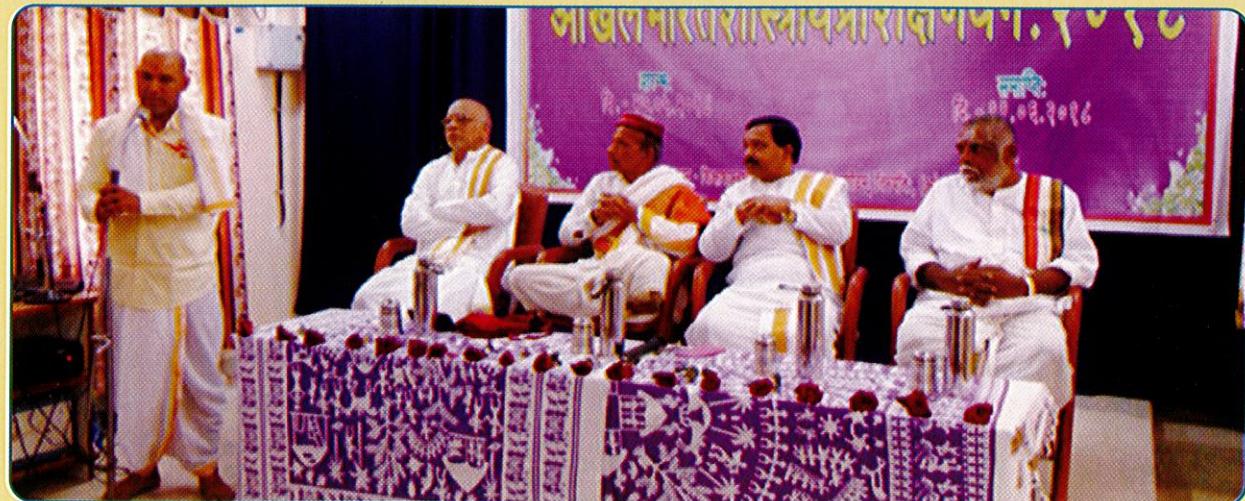
ईदृशवृत्तान्तमण्डितामिमां शेमुषीं संस्कृतज्ञानां करकमलेषु समर्प्य नानन्दीति नशेतः ।

मुरलीधरः
(वि. मुरलीधरशर्मा)

आ नो भद्रा क्रतवो यन्तु विश्वतः । (May noble thoughts come and surround us from all sides.)

अखिलभारतशास्त्रार्थप्रशिक्षणशिविरम् - २०१८ ALL INDIA SHASTRARATHA TRAINING CAMP

Dt.27.05.2018 to 11.06.2018

महतः संस्कृतवाङ्मयप्रपञ्चस्य दुर्लभ-दुर्बोध्य-शास्त्रसमुच्चयस्य तात्त्विकपरिशीलनार्थं सहजसुखबोधार्थज्ञ राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठेनानेन विगतवर्षमिव अस्मिन् वर्षेऽपि अखिलभारतशास्त्रार्थप्रशिक्षणवर्गस्य समायोजनं 27.05.2018 दिनाङ्के 11.06.2018 दिनाङ्के यात् यथाविधि समपद्यत । कुलपतीनाम् आचार्य वि. मुरलीधर शर्मणां माग्निर्देशने एतदर्थं नियोजिता समायोजनसमितिः यथाकालं यथाविधि च नवतिसंख्याकानाम् आचार्य-विशिष्टाचार्य-विद्यावारिधिच्छात्राणाम् अभ्यर्थनपत्राणि सम्प्राप्य प्रवेशपरीक्षां 26.05.2018 दिनाङ्के शिक्षाशास्त्रिभवने समचालयत् । तेषु उपस्थितिशात्राः उपस्थिता आसन् । न्याय-व्याकरण-पूर्वमीमांसा-ज्यौतिष-साहित्य-द्वैतवेदान्त-अद्वैतवेदान्तशास्त्रेषु ४५ छात्राः भागग्रहणाय अचिन्वन्त ।

अस्य कार्यक्रमस्य समुद्घाटनसमारोहः वैदिकमङ्गलाचरण-दीपप्रज्वालनाभ्यां २७.०५.२०१८ दिनाङ्के शिक्षाशास्त्रिभवने प्रारभत । वार्षिक्य समायोजकाः आचार्याः ओ. श्रीरामलालशर्मणः प्रशिक्षणशिविरस्य उद्देश्यानि विवृत्य सर्वेषां स्वागतं समिभ्याहरन् । श्रीमन्तः आचार्याः रामचन्द्रजि. भट्टमहोदयाः (कुलपतयः एस. व्यासविश्वविद्यालयः, वेङ्गलूरु) अस्य कार्यक्रमस्य मुख्यातिथयः छात्रान् दृश्यविधानेन वाक्यार्थकौशलतन्त्राणि अधिकृत्य समुद्बोधयन् । आचार्य म. म. चिं. पूर्णानन्दशास्त्रिणः सारस्वतातिथिरूपेण समागत्य व्याकरणशास्त्रे महाभाष्यमधिकृत्य वाक्यार्थ कृत्वा कार्यक्रमः यशस्वी भूयादिति, छात्राः सर्वे शास्त्रार्थकरणकुशलाः भवेयुरिति च आशिषः अबुवन् । विद्यापीठस्य कुलपतयः आचार्याः वि. मुरलीधरशर्मणः कार्यक्रमस्यास्य आध्यक्ष्यमूढवा छात्रान् सर्वानपि

सर्वत्र धैर्यमूलान्येव भद्राणि (Patience is every where the root of good.)

सांस्कृतिककार्यक्रमेषु विद्यापीठस्य "प्रातिभम्" इति सभामण्डपे समायोजितम् एम. एम. डॉ. सिहेच, श्रीरामशर्ममहोदयानाम् अष्टावधानम् ; श्रीपद्मावतीमहिलाविश्वविद्यालयस्य सङ्गीतविभागस्य सहायकाचार्याणां डॉ. आर. एन. एस. शैलेश्वरीमहाभागानां भवितसङ्गीतगानम्, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य अतिथ्यध्यापिकायाः डॉ. शिरिषामहाभागायाः सङ्गीतोपस्थापनम्, श्रीराजमोहनमहोदयानां अन्नमाचार्यसङ्गीतनगानम्, डॉ. शङ्करभट्टमहोदयानां च हरिकथावाचनं सर्वथा समेषां मनोमोहकमासीत् ।

अन्ते जुन्मासस्य एकादशे दिनाङ्के कुलपतीनामाध्यक्षे ; प्रसिद्धव्याकरणविन्महामोपाध्याय-डॉ. के. सत्यनारायणमहाभागानां मुख्यातिथिपदभूषिते सति कार्यक्रमस्यास्य स्वस्तिवाचनिकमहोत्सवः पर्यपाल्यत । डॉ. सत्यनारायणमहोदया : तेषां मुख्यातिथिभाषणे पारम्परिकपाठविधौ पङ्क्तिपाठस्य महत्वं प्रतिपादयन्तः, तत्सुरक्षणार्थं नियततपरं राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठं भूरिशः प्राशंसन् । कुलपतयोऽपि स्वीयाभिभाषणे संस्कृतस्य प्रचारप्रसारार्थं विद्यापीठेन सर्वदा यत्नः विधास्यते इति प्रत्यशुभ्रवन् । अन्ते भागग्रहीतृणां कृते प्रमाणपत्राणि अतिथिभिः प्रदत्तानि, कार्यक्रमस्य संयोजकाः डॉ. के. विश्वनाथमहोदयाः सर्वेषां कृते धन्यवादान् आविरकुर्वन् ।

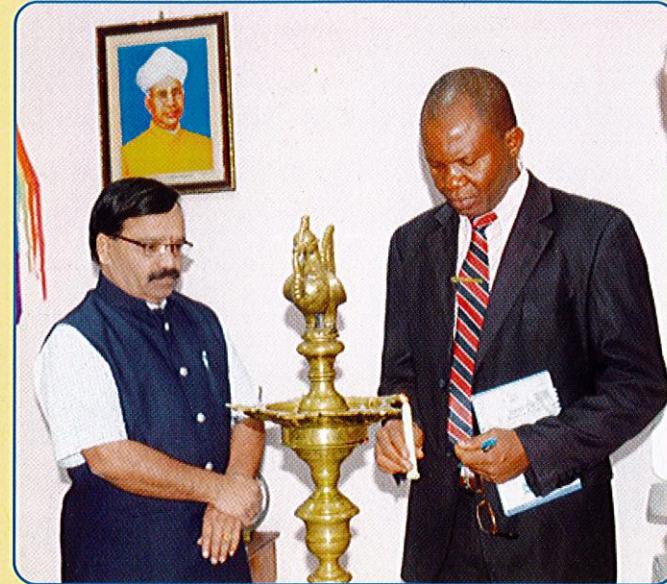

मेधा मे इन्द्रो ददातु मेधां देवी सरस्वती । मेधां मे अश्विनावृभावाधत्तां पुष्करस्त्रजा । (May Indra provide me Intellect, May Saraswati Deve Provide me Intellect. May the twins of Asvins, who have worn the garland of lotuses, provide me Intellect.)

चतुर्थान्तराष्ट्रिययुवैज्ञानिकमहासभा तथा वैदिकविज्ञानकार्यशाला

4th INTERNATIONAL YOUNG SCIENTIST CONGRESS (IYSC-2018) & WORKSHOP ON VEDIC SCIENCE

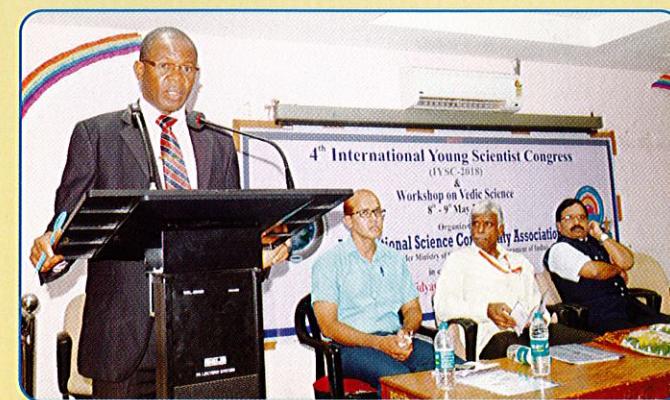
(8th & 9th May, 2018)

अस्मिन् शैक्षिकवर्षे मे मासस्य अष्टम-नवमदिनाङ्क्योः (8th & 9th May, 2018) युवैज्ञानिकानां कृते अन्तराष्ट्रियप्रातिभप्रदर्शनवैदिकां प्रकल्प्य तिरुपतिस्थराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठं (Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, A.P.) तथा इन्दोरस्थान्तराष्ट्रियविज्ञानजनतासमितिः (International Science Community Association, Indore, Madhya Pradesh) इति संस्थयोः संयुक्ताध्यर्थवैविद्यापीठप्राङ्गणे दिनद्वयात्मिका चतुर्थान्तराष्ट्रिययुवैज्ञानिकमहासभा समायोज्यत ।

सभायामस्यां समुद्घाटनसमारोहे विद्यापीठस्य मान्या: कुलपतयः आचार्याः वि.मुरलीधरशर्ममहोदयाः मुख्यातिथ्यस्तथा च श्री पद्मावती महिलाविश्वविद्यालयस्य बुलपतयः आचार्य वि.दुर्गाभवानीमहाभागाः सारस्वतातिथ्य आसन् । स्वीयमुख्यातिथिभाषणे श्रीयुक्तशर्ममहोदयाः संस्कृतवाङ्मयमस्माकं बहुमूल्यरत्नमञ्जूषेति

प्रतिपादयन्तः विश्वस्मिन् विश्वे अनानुकृत्यविषयैः सह भाषेण नियतं विद्योततेरामिति समुद्घोषयन् । दर्शन-योग-आयुर्वेदविद्येन संस्कृतस्य महत्त्वपूर्णयोगदानं वर्तते । पृथिवी शान्तिः, द्यौः शान्तिः, आपः शान्तिः ; मातृदेवो भव, पितृदेवो भव, आचार्यदेवो भव ; सत्यं वद, धर्मं चर ; योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः ; अनादिमव्ययं दिव्यम् इत्यादीनां मन्त्र-सूत्राणां च स्मरणं कृत्वा कुलपतयः संस्कृतस्य दर्शनयोगायुर्वेदशाखानां वैज्ञानिकत्वं प्राकटयन् । जापानदेशस्य प्रसिद्धौषधविशारदैः योशिनोरी ओसुमी महाभागैः Autophagy विषयमाधारीकृत्य यदनुसन्धानमकारि, तदस्माकं पुराणशास्त्रेषु वर्णितैः एकादशीप्रभृतिभिः उपवासैः सह सामञ्जस्यं भजते । उपवासाः अस्माकं शरीरमस्मदधीनं कारयन्ति । शरीरस्य स्नायुतन्त्रेषु शक्तिः ।

उपवासद्वारा वर्धते । इत्येवं बहुधा संस्कृतभाषायाः वैज्ञानिकत्वमुपस्थाप्य मान्या: कुलपतयः युवैज्ञानिकान् इतोऽपि संस्कृतभाषायाः गभीरानुसन्धानार्थं सम्प्रेरयन् ।

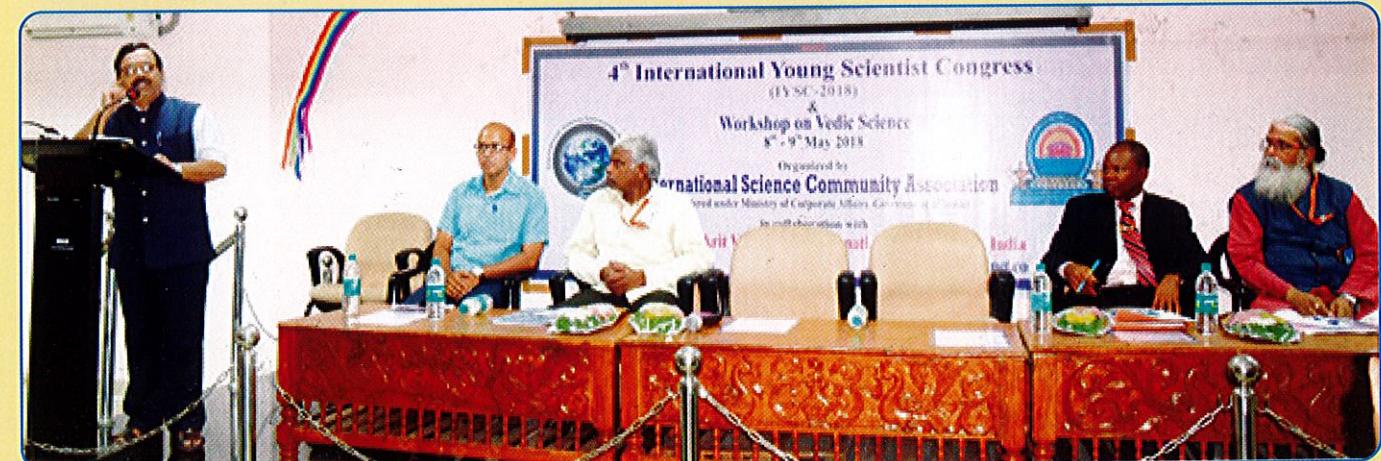
समुद्घाटनसमारोहस्य स्वागतभाषणं ISCA संस्थाप्रमुखैः डॉ.दीपकशर्ममहोदयैः व्यधायि । विद्यापीठस्य कुलसचिवाः आचार्य सिहेच.पि.सत्यनारायणमहोदयाः विद्यापीठस्य ऐतिहासिकपृष्ठभूमिं प्रास्तुवन् । सभासद्विः सन्दर्भस्मिन् महासभायाः ई-स्मरणिकायाः लोकार्पणमक्रियत । सभान्ते महासभायाः स्थानीयसंयोजकाः आचार्य राणीसदाशिवमूर्तिमहाभागाः सर्वेषां कृते धन्यवादसमर्पणमकुर्वन् ।

उत्तमाः स्वगुणैः ख्याताः । (The best of the people become popular by their own virtues.)

द्विनद्वयं यावत् प्रचलितेषु विंशतिसंख्याकेषु सत्रेषु नैजेरिया-मालयेसिया-इण्डोनेसिआ-ताजिकिस्थान-आफगानिस्थान-वांगलादेश-भारतदेशेभ्यः समागता: प्रायशः १५३ भागग्राहिणः स्वीयशोधपत्राणि प्रास्तुवन् । सत्रेषु उत्तमपत्रप्रस्तोतृणां कृते अन्तराष्ट्रिययुवैज्ञानिकपुरस्कारः प्रदत्तः । प्रतिसर्वं प्राप्तपुरस्काराणां नामानि यथा —

1) Agriculture, Forestry and Horticulture	UPASANA CHETTRY , Centre for Advance Studies in Botany, North Easter Hill University, Shillong, Meghalaya, India
2) Animal, Veterinary and Fishery	SWATHY K.S. , Kerala University of Fisheries and Ocean Studies (KUFOS), Panangad, Kochi, Kerala, India
3) Biological Science	S.MANJULA , Laboratory of Biocrystallography and Computational Molecular Biology, Dept. of Physics, Periyar University, Salem, Tamilnadu, India
4) Chemical Science	SANGEETHA KARANTH , Dept. of Chemistry, Mangalore University, Mangalagangotri, Karnataka, India
5) Engineering, Energy, Architect and Planning	N.AVINASH KUMARY REDDY , Dept. of Civil Engineering, Annamacharya Institute of Technology and Science, Kadapa, AP, India

कार्यसिद्धिपथः सूक्ष्मः । (The path of success is always subtle.)

6) Environmental Science	MRS. SUNITA DAS , Dept. of Marine Science, Berhampur University, Berhampur - 7, Ganjam, Odisha, India.
7) Forensic, Medical, Dental and Nursing	SIVA RAMI REDDY E , Faculty of Homoeopathy, Tantia University, Sri Ganganagar, Rajasthan, India
8) Material Science	RAJESH KUMAR MEENA , Dept. of Pure and Applied Chemistry, University of Kota, Kota - 324005, Rajasthan, India
9) Mathematical and Statistics	SURAWALA JAIMIKA , C.B.Patel Computer College & J.N.M.Patel Sceince College, Surat, Gujarat, India.
10) Pharmaceutical Science	SHIVANI R.PANDYA , School of C.Sciences, Central University of Gujarat, Gandhinagar - 382030, Gujarat, India.
11) Physical Science	PRIYA R. , Dept. of Physics, Periyar University, Salem, Tamilnadu, India
12) Physical Education, Sports and Yoga	SRIHARISUKESH N. , Dept.of Human Consciousness and Yogic Science, Mangalore University, Mangalagangothri, Karnataka, India
13) Library Science	BALAWANT RAWAR , Dept. of Agriculture and Forestry, Graphic Era Hill University, Society Area, Clement Town, Dehradun - 248002, Uttarakhand, India.
14) Language and Literature	ARCHAKAM SRIVIDYA , Dept.of Vyakarana, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati.
15) Social and Humanity	SAIRABANUDARAGAD , Dept. of Human Development and Research Centre, Smt. VHD Central Institute of Home Science, Bangalore University, Seshadri Road, Bangalore, Karnataka, India.

महासभाया: समापनसमारोह: ०९.०५.२०१८ तमे दिनाङ्के अन्ताराष्ट्रियविज्ञानसमाजसङ्घस्य (ISCA) संयोजकानां डॉ. वीपकशर्मणां स्वागतपुष्टिक्या प्रारब्ध: विद्यापीठस्य तात्कालिककुलसचिवानाम् आचार्य सिहेच. पि. सत्यनारायणमहोदयानां प्रबोधनवचोभिः, बांगलादेश-नैजेरियादेशात्पापागतयोः भाग्यविहितोः डॉ. महम्मद इस्लाम-डॉ. पौलमहोदययोः अनुभवकथनैः मुखरितः ; महासभाप्रान्तीयसंयोजकसचिवानाम् आचार्यराणिसदाशिवमूर्तिमहाभागानां धन्यवादसमर्पणेन समाप्तोऽभूत्।

काले खलु समारब्धा: फलं बध्वन्ति नीतयः (Policies launched at the right time are sure to yield good result)

युवसंस्कृतलेखकसम्मेलनम्

YOUNG SANSKRIT WRITERS' MEET

10th & 11th, August-2018

सर्वेभ्यः धन्यवादान् समार्पयन् । सभाया: सञ्चालनं संयोजकेन डॉ. भारतभूषणरथमहोदयेन सहसंयोजकेन डॉ. यशस्विवर्यस्य सहयोगेन कृतम् ।

दिनद्वयव्यापकेऽस्मिन् कार्यक्रमे पञ्च सत्राणि आसन्, यत्र संस्कृतस्य वैशिकस्वरूपपर्यालोचनम्, कथासु उत्कृष्टताधानाय सोपानम् इत्यादिभिः विषये: सह आधुनिकाले शास्त्ररचनापरम्पराजपि चर्चिताऽभूत् । नवपत्त्वावै: यथा वृक्षाः कुसुमिताः मनोहराः भवन्ति, तथैव नवीनयुगेऽस्मिन् नवच्छन्दो-गीत-मुक्तककवितामन्दकिन्या विद्यापीठस्य वातावरणं प्रफुल्लितं सज्जातम् । “वयं तव वर्त्मनि”, “वीक्षे वसन्तं प्रकृतं वसन्तम्”, “हायकूलहरी”, “कः महान्”, “कविकृतिमथ शृणु”, “सघनघनघटा”, “वसुधासुप्रभातम्”, “त्वम् इन्द्रभित्रम् अहम् त्रष्णिपुत्रः”, “प्रेयसीप्रापड़क्तिः”, “रावणोपालाभम्” इत्यादयः नैका: कविता: कविकण्ठाभरणभूषिता आसन् । सत्रविवरणं यथा —

प्रथमसत्रम् - कवितापाठः

10.08.2018 ; 11.30 am to 1.00 p.m.

सत्राध्यक्षः - आचार्य जि.एस.आर.कृष्णमूर्तिः

काव्यपाठकाः - राजकुमारमिश्रः (हरियाणा)

अरविन्दकुमारतिवारी (उत्तरप्रदेशः)

ऋषिराजपाठकः (नवदेहली)

नारायणदाशः (पश्चिमवङ्गम्)

संयोजकः - डॉ.सिहेच.नागराजः (तिरुपतिः)

काव्यशास्त्रविनोदेन कालो गच्छति धीमताम् । (The wise utilize their time enjoying poetry and scriptures.)

द्वितीयसत्रम् - आधुनिककाले शास्त्रलेखनम्

10.08.2018 ; 02.30 pm to 4.00 pm

- सत्राध्यक्षः - रमाकान्तपाण्डेयः (नवदेहली)
पत्रवाचका : - पेन्नामधुसूदनः (महाराष्ट्रम्)
दत्तात्रेयमूर्तिः (तामिलनाडु)
पवनकुमारसत्तलूरि (केरलम्)
संयोजकः - डॉ.ओ.जि.पि.कल्याणशास्त्री (तिरुपतिः)

तृतीयसत्रम् - लघुकथापाठः

10.08.2018 ; 04.10 pm to 6.10 pm

- सत्राध्यक्षः - आचार्य एम.एल.एन.मूर्ति: (तिरुपतिः)
पत्रवाचका : - सुधाकरमिश्रः (पश्चिमबङ्गः)
गायत्रीमुरलीकृष्णः (नवदेहली)
उदयनहेगडे (वाङ्गालोर)
संयोजकः - डॉ.निरञ्जनमिश्रः (तिरुपतिः)

जयन्ति ते सुकृतिनो रससिद्धाः कवीश्वराः । नास्ति येषां यशः काये जरामरणं भयम् ॥ (Pre-eminently shine those blessed great poets who are connoisseurs of sentiments for whose body of fame there is no fear of old age and death.)

- चतुर्थसत्रम् — समसामयिककथापाठः**
11.08.2018 ; 09.30 am to 11.30 am
सत्राध्यक्षः - आचार्य एस.सुदर्शनशर्मा (तिरुपतिः)
पत्रवाचका : - डॉ.सम्पदानन्दमिश्रः (पण्डितेरी)
नैनीहालगौतमः (मध्यप्रदेशः)
डॉ.परम्बा योगमाया (ओडिशा)
डॉ.सोमनाथदाशः (तिरुपतिः)
संयोजकः -

पञ्चमसत्रम् — आधुनिककाव्यपाठः

11.08.2018 ; 11.40 am to 01.00 pm

- सत्राध्यक्षः - आचार्य राणीसदाशिवमूर्तिः (तिरुपतिः)
पत्रवाचका : - डॉ.राधावल्लभशर्मा (हिमाचलप्रदेशः)
डॉ.शिवरामभट्टः (महाराष्ट्रम्)
डॉ.पङ्कजकुमारव्यासः (हरियाणा)
संयोजकः - डॉ.के.कादम्बिनी (तिरुपतिः)

समापनसमारोहः

सम्मेलनस्य समापनसमारोहः ११.०८.२०१८ दिनाङ्के अपराह्णे २.३० घटिकायां रमारङ्गनमुखर्जिसभाङ्गे समायोज्यतः । सन्दर्भेऽस्मिन् बेङ्गालोरनगरस्य लब्धप्रतिष्ठाः संस्कृतविद्वान्सः हेच्.एस.विश्वासमहोदयाः सारस्वतातिथ्यः, जयपुरनगरात् समागताः प्रसिद्धाः शिक्षाविदः आचार्याः वै.यस.रमेशमहोदयाः मुख्यातिथ्यः तथा च विद्यापीठस्य व्याकरणविभागाचार्याः आचार्य जे.रामकृष्णमहोदयाः अध्यक्षाः आसन् । सम्पूर्णसमापनसमारोहस्य सञ्चालनं संयोजनं च डॉ.यशस्विमहोदयेन कृतम् ।

संस्कृतनवरात्रमहोत्सवः

SANSKRIT NAVARATRA CELEBRATION

24.08.2018 to 01.09.2018

२४.०८.२०१८ तमे दिनाङ्के सायं पञ्चवादने “कवितापाठसमनुग्रुणं चित्राङ्गनम्” इति नामा सत्रमासीत् । तत्र आचार्य कोम्पेल्लरामसूर्यनारायणमहोदयानां श्लोकश्रवणपूर्वकं तिरुपतिस्थाः विशिष्टचित्रशिल्पिनः श्रीसिङ्गपल्लि सत्यनारायणमहोदयाः सुन्दरं तात्कालिकं चित्रं व्यलिखन् ।

द्वितीयसत्रे २५.०८.२०१८ तमे दिनाङ्के सायं सार्धपञ्चवादने (५.३०) भजनसन्ध्या, नृत्योत्सवश्च मनोमोहकरीत्या छात्रैः प्रदर्शितम् । नृत्येषु भरतनाट्यम्, कूचिपुडि, ओडिशी इत्यादीनि नृत्यानि अन्तर्दोवारिक्रीडाङ्गे प्रदर्शितानि । अत्र आचार्य वि.सुजातामहाभागाः सत्राध्यक्षाः तथा च डॉ.ए.सच्चिदानन्दमूर्तिमहोदयाः संयोजका आसन् ।

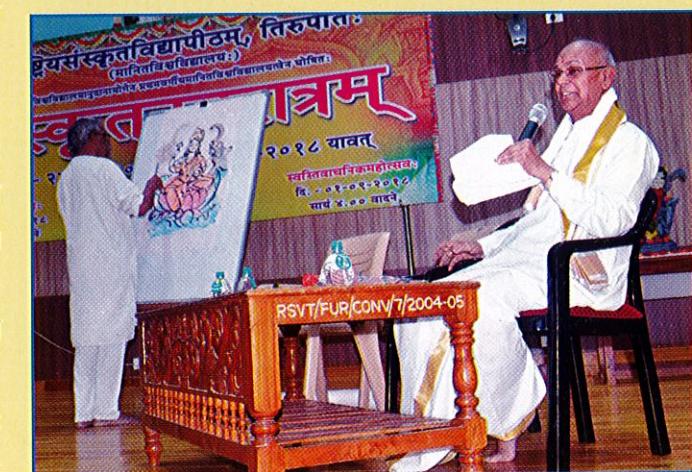
तृतीयदिवसे (२६.०८.२०१८) प्रातः दशवादनतः विविधाः शैक्षिकस्पर्धाः तिरुपतिनगरस्य प्रसिद्धशिक्षानुष्ठानेषु यथा राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य अभिमन्युबालकेन्द्रे, वण्डरकिङ्गस्विद्यालये, भुवनेश्वरीविद्यानिकेतने, एस.वि.प्राच्यविद्यालये, एस.वि.हेच्.विद्यालये, कैम्बिज्जितानि, एस.पि.जि.हेच्.विद्यालये, एस.पि.जे.एन.एम.विद्यालये, केन्द्रीयविद्यालये, भारतीयविद्याभवने च संस्कृतभाषायाः प्रचारार्थं प्रसारार्थं च शिश्नानां कृते समायोजिताः आसन् । श्लोकपाठः, वाक्यरचना, कथावाचनम्, भाषणम्, गीतगानस्पर्धा, नृत्यस्पर्धा इत्यादयः स्पर्धाः अत्र अल्लेखनीयाः भवन्ति । एतासां सर्वासामपि स्पर्धाणां पर्यवेक्षणं प्रो.प्रहाद आर.जोशीमहोदयैः कृतम् । अभिमन्युबालकेन्द्रपक्षतः सामूहिकपदयात्राऽपि समायोज्यत ।

पुमान् पुमांसं परिपातु विश्वतः (ऋ.वे. - ६/७५/१४) (May the man protect other on every side.)

विद्यापीठस्य संस्कृतमयवातावरणे 24.08.2018 दिनाङ्कात्

०१.०९.२०१८ दिनाङ्कं यावत् संस्कृतनवरात्रमहोत्सवः महता वैभवेन पर्यपाल्यत । कार्यक्रमस्य समुद्घाटनसमारोहे तिरुमलातिरुपतिदेवस्थानस्य प्रकल्पनिदेशकाः प्रसिद्धसंस्कृतविद्वान्सः आचार्य समुदालक्षण्यमहोदयाः मुख्यातिथ्यः, तथा च विद्यापीठस्य कुलपतयः आचार्याः वि.मुरलीधर शर्ममहोदयाः अध्यक्षाः आसन् । अवसरेऽस्मिन् कुलसचिवाः आचार्य जि.एस.आर.कृष्णमूर्तिमहोदयाः स्वागतभाषणं व्यदधुः । सम्पूर्णकार्यक्रमस्य सञ्चालकां डॉ.सि.रङ्गनाथन्-डॉ.भारतभूषणरथौ आस्ताम् । नवदिनानि यावत्प्रचालितेऽस्मिन् महोत्सवे नैके शैक्षिक-सांस्कृतिककार्यक्रमाः समचाल्यन्त । तद्यथा -

विद्यालये, एस.पि.जि.हेच्.विद्यालये, एस.पि.जे.एन.एम.विद्यालये, केन्द्रीयविद्यालये, भारतीयविद्याभवने च संस्कृतभाषायाः प्रचारार्थं प्रसारार्थं च शिश्नानां कृते समायोजिताः आसन् । श्लोकपाठः, वाक्यरचना, कथावाचनम्, भाषणम्, गीतगानस्पर्धा, नृत्यस्पर्धा इत्यादयः स्पर्धाः अत्र अल्लेखनीयाः भवन्ति । एतासां सर्वासामपि स्पर्धाणां पर्यवेक्षणं प्रो.प्रहाद आर.जोशीमहोदयैः कृतम् । अभिमन्युबालकेन्द्रपक्षतः सामूहिकपदयात्राऽपि समायोज्यत ।

चतुर्थदिवसे (२७.०८.२०१८) मधुरं मधुराक्षरं श्रीमद्रामायणं छात्रैः अध्यापकैश्च समुदगीयत । सन्दर्भेऽस्मिन् डॉ.के.गणपतिभट्टमहोदयाः, डॉ.यशस्विमहाशयाः, डॉ.सिहेच्.नागराजमहाभागाश्च रामायणमध्कृत्य प्रवचनं प्रास्तुवन् । डॉ.आर.चन्द्रशेखरमहोदयाः अस्य सत्रस्य संयोजका आसन् ।

पञ्चमदिवसे (२८.०८.२०१८) कवितासम्मेलन समायोजि । तत्र आचार्या: जि.एस.आर.कृष्णमूर्तिमहोदया: सत्राध्यक्षा: तथा च सिहेच.नागराजमहोदया: संयोजका आसन् । कवितल्लजा: आचार्य का.इ.देवनाथन्-आचार्य एम.एल.एन.मूर्ति-आचार्य राधाकान्तठाकुर-आचार्यसत्यनारायणाचार्य-डॉ.भारतभूषणरथ-डॉ.जे.बि. चक्रवर्ति-डॉ.सिहेच.नागराज-डॉ.प्रदीपकुमारबाग-डॉ.शेतपद्माशतपथी-डॉ.रुकुमार-महाप्रमुखा: स्वीयकाव्यप्रतिभां प्रादर्शयन् ।

षष्ठमदिवसे (२९.०८.२०१८) राष्ट्रियचर्चासत्रे संस्कृतस्य वैभवमाधारीकृत्य नैके अध्यापका: स्वीयशोधपत्राणि प्रास्तुवन् । सत्रेऽस्मिन् आचार्य जे.रामकृष्णमहोदया: अध्यक्षा आसन्, तथा च कुलपतयः वि.मुरलीधरशर्ममहोदया: अध्यक्षा: तथा च नवरात्रकार्यक्रमसमितेः मार्गदर्शका: कुलपतिचरा: आचार्य एम.एल.एन.मूर्तिमहाभागा:, वृलसचिवा: प्रो.जि.एस.आर.कृष्णमूर्तिमहाभागा:, शिक्षाविभागस्य सङ्कायप्रमुखा: आचार्य प्रह्लाद आर.जोशिमहाशया: सारस्वतातिथयः आसन् । कार्यक्रमेऽस्मिन् विविधस्पर्धासु भागमूद्घवा विजेतृणां कृते पुरस्कारवितरणेन सह विद्यापीठस्य अन्तर्जालीयानां Face-book, You-tube इति सामाजिकवार्ता-प्रसारमाध्यमानामुद्घाटनमपि अक्रियत । दिवस्यास्य आरम्भः विद्यापीठस्य छात्राणां, कर्मचारिणाम्, अधिकारिणाम्, अध्यापकाध्यापिकानां च पदशोभायात्राद्वारा अशोभत । सर्वेषां कार्यक्रमाणां संयोजकः डॉ.सि.रङ्गनाथन्महोदयः, सहसंयोजकश्च डॉ.भारतभूषणरथमहोदयश्च आसीत् ।

यां रक्षन्त्यस्वप्ना विश्वदानीं देवा भूमिं पृथिवीमप्रमादम् । सा नो मधुं प्रियं दुहामथो उक्षतु वचसा ।
(Protected by ever-vigilant benevolent entities, may this Earth confer upon us pleasing nourishment and glory.)

सप्तमदिवसे (३०.०८.२०१८) रसप्रशनकार्यक्रमः आचार्य-श्रीपादभट्टमहोदयानामाध्यक्ष्ये समचाल्यत । अस्य संयोजका: डॉ.सि.रङ्गनाथन् महोदया आसन् । अत्र प्रायशः २०० छात्रा: भागमगृहणन् ।

अष्टमदिवसे (३१.०८.२०१८) विद्यापीठीयच्छात्राणां प्रतिभविकासार्थ नैका: स्पर्धा: चालिता: । सत्रस्यास्य संयोजका: डॉ.राधागोविन्द-त्रिपाठिमहाभागा: तथा डॉ.लीनाचन्द्रामहाभागा आसन् ।

स्वस्तिवाचनिकमहोत्सवे (०१.०९.२०१८) प्राप्तराष्ट्रपति-सम्मानाः आचार्य कोम्पेल्लरामसूर्यनारायणमहोदया: मुख्यातिथयः, कुलपतयः वि.मुरलीधरशर्ममहोदया: अध्यक्षा: तथा च नवरात्रकार्यक्रमसमितेः मार्गदर्शका: कुलपतिचरा: आचार्य एम.एल.एन.मूर्तिमहाभागा:, वृलसचिवा: प्रो.जि.एस.आर.कृष्णमूर्तिमहाभागा:, शिक्षाविभागस्य सङ्कायप्रमुखा: आचार्य प्रह्लाद आर.जोशिमहाशया: सारस्वतातिथयः आसन् । कार्यक्रमेऽस्मिन् विविधस्पर्धासु भागमूद्घवा विजेतृणां कृते पुरस्कारवितरणेन सह विद्यापीठस्य अन्तर्जालीयानां Face-book, You-tube इति सामाजिकवार्ता-प्रसारमाध्यमानामुद्घाटनमपि अक्रियत । दिवस्यास्य आरम्भः विद्यापीठस्य छात्राणां, कर्मचारिणाम्, अधिकारिणाम्, अध्यापकाध्यापिकानां च पदशोभायात्राद्वारा अशोभत । सर्वेषां कार्यक्रमाणां संयोजकः डॉ.सि.रङ्गनाथन्महोदयः, सहसंयोजकश्च डॉ.भारतभूषणरथमहोदयश्च आसीत् ।

महात्मगान्धिनः पञ्चाशदधिकैकशततमजन्ममहोत्सवः CELEBRATION OF THE 150th BIRTH ANNIVERSARY OF MAHATMA GANDHI

भारतस्य राष्ट्रपितुः मोहनदासकरमचन्दगान्धिमहोदयस्य जन्मदिनमुपलक्ष्य प्रतिसंवत्सरम् अक्टोबर-मासस्य द्वितीयदिनाङ्के: “गान्धिजयन्ती” महोत्सवः देशस्य सर्वत्र शिक्षानुष्ठानेषु महता वैभवेन परिपाल्यते । अस्मिन् संवत्सरेऽपि विश्वविद्यालयानुदानायोगस्य निदेशानुसारेण उत्सवोऽयं तेषां महानुभावानां पञ्चाशदधिकैकशततमजन्ममहोत्सवं पुरस्कृत्य विद्यापीठ-प्राङ्गणे पर्याप्त्यत । सन्दर्भेऽस्मिन् 25-11-2018 तमे दिनाङ्के: महात्मगान्धिनः जीवनं दर्शनं च आधारीकृत्य राष्ट्रियचर्चासत्रम् 28-11-2018 तमे दिनाङ्के: छात्रेषु भाषणस्पर्धा तथा च छात्र-अध्यापक-कर्मचारिषु 29-11-2018 तमे दिनाङ्के: देशभक्तिगानस्पर्धा च समायोज्यन्त । जयन्तीमहोत्सवस्य उद्घाटनं विधाय मान्या: कुलपतयः गीतोक्तभगवद्भूचनम् उद्भृत्य गान्धिनः सात्त्विकचरित्रं समुपास्थापयन् । यथा -

मुक्तसङ्गोऽनहंवादी धृत्युत्साहसमन्वितः ।
सिद्ध्यसिद्ध्योर्निर्विकारः कर्ता सात्त्विक उच्यते ॥

(भ.गीता - १८ / २४)

आचार्य.ए.लक्ष्मणचेट्टिमहाभागा: मुख्यातिथित्वेन समुपस्थाय स्वीये उद्घाटनभाषणे भवितीगीतैतिकता, असहिष्णुता, अहिंसा, सत्यम्, प्रेम, मानवनिर्माणम्, शिशुवात्सल्यम् इत्यादिविषयेषु गान्धिनः भूमिका कीदृशी आसीत् तत्सर्वं प्राबोधयन् । आड्ग्लशासनसमये अहिंसाऽन्दोलनम्, अस्पृश्यता-दारिद्र्यादिसामाजिकव्याधीनां निवारणम् इत्यादि तस्य जनजागरण-सम्बद्धकृतीनाम् उपरि चेट्टिमहोदयानां प्रधानम् अभिभाषणमासीत् । कार्यक्रमारम्भे विद्यापीठस्य छात्रैः कलासंस्कृतिपरिषदः संयोजकानां डा.नारायणमहोदयानां तत्त्वावधानेन सहसंयोजिकायाः डॉ.लीलाचन्द्रायाः सहयोगेन च प्रस्तुतं लघुचलच्चित्रं “सङ्कल्पबलम्” प्रदर्शितम् । चलच्चित्रस्य इतिवृत्तं कुलसचिवैः विद्यापीठकालिदासोपाधिभागिभिः आचार्य.जि.यस.आर.कृष्णमूर्तिमहाभागैः रचितम् आसीत् ।

धर्मो हि यत्नैः पुरुषेण साध्यः । (A man should pursue virtue with great efforts.)

॥ सङ्कल्पबलम् ॥

महात्मनः गान्धिनः पञ्चाशदुत्तरैकशततमजन्मदिनोत्सवमुपलक्ष्य तदीयात्मकथाधारितसत्यशोधननामकस्य पण्डितमहोसकेरेनागप्पाशास्त्रिणः संस्कृतानुवादमुपजीव्य सङ्कलितं लघुवृत्तरूपकं सङ्कल्पबलम् ।

॥ श्रीः ॥

॥ नन्दी ॥

शमिनामग्रणीर्धीमानहिंसादिव्यशक्त्वभृत् ।

गुणरत्नमहापुण्यो लोकसेवापरायणः ॥

स्वातन्त्र्ययुद्धसेनानीः यो महात्मति गीयते ।

तस्मै तु त्थं गाथिवर्य ! नमोवाकं प्रशास्यहे ॥

(नेपथ्ये — अव्यक्तमधुरं सङ्कीर्तकमनुतिष्ठति ।

अहिंसा परमोधर्मः, सत्यमेव जयते ।)

॥ प्रस्तावना ॥

सूत्रधारः — आर्यै .. ! साधु गीतं साधु गीतम् ।

नन्दी — आर्य ! अनुग्रहीतास्मि धन्यवादः ।

सूत्रधारः — आर्यं कथं हष्टिरिकः कलकलः ?

नन्दी — पुण्यश्लोकस्य कस्यचित् जन्मदिवसमहोत्सवः समनुष्ठीयते ।

सूत्रधारः — कस्य ?

नन्दी — कस्यचन महात्मनः ।

सूत्रधारः — केन प्रकारेण अनुष्ठीयते ?

नन्दी — सर्वे आबालवृद्धं खादीवस्थाणि धृतवन्तः ।

सूत्रधारः — पुनः ?

नन्दी — त्रिवर्णपताका: हस्ते गृहीतवन्तः । ते लहरीकुर्वन्तः गायन्तः नृत्यन्तः

राजपथेषु शोभायात्रां कुर्वन्ति । ततः यात्रायामन्ते “महात्मन् ! जय जय” इत्युच्चैः निनदन्ति । आर्य ! कोऽयं भवितुमर्हति महात्मा ?

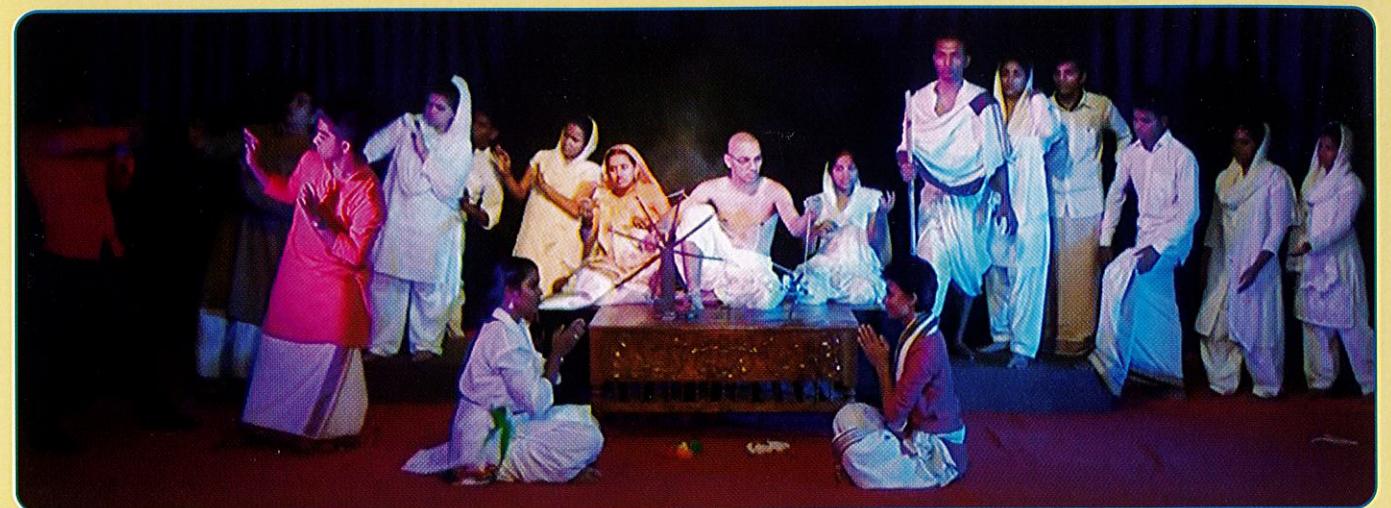
सूत्रधारः — (दीर्घ विचिन्त्य स्मृत्वा) आः ज्ञातम् ।

अहिंसामेव संश्रित्य हिंसां गन्धियतुं क्षमः ।

गान्धिरेको महात्मा स्यात्कुटुम्बी जगतो मुनिः ॥

नन्दी — (सर्वम्) आः हन्त ! स्मृतिपथमागतम् । अद्य खलु तस्य जन्मदिनम् । पञ्चाशदुत्तरशतम् अक्टोबरमासस्य द्वितीयदिनाङ्कः । गृहकर्मरता विस्मृतवती ।

सूत्रधारः — तदेव पुरस्कृत्य नगरजनाः शोभायात्रामनुतिष्ठन्ति ।

नटी — तर्हि वयमपि स्वकुशीलवकर्मणा तं महात्मानमनुशीलयामः ।

सूत्रधारः — अस्तु तावत् । अयि ! जानाति भवती ?

नटी — किम् ?

सूत्रधारः — महात्मना गान्धिना आत्मकथा लिखितेति ।

नटी — सत्यशोधनामिकाकृतिः ।

सूत्रधारः — अमरभाषायामनूदिता पण्डितहोसकेरेनागप्पशास्त्रिणा ।

नटी — तदाधारीकृत्य राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य कुलपतिमहाशयस्य आचार्यस्य विरिवेण्टिमुरलीधरशर्मणः आदेशेन कुलसचिवेन आचार्यगुल्ल-पल्लश्रीरामकृष्णमूर्तिना “सङ्कल्पबलम्” इति लघुरूपकं सम्पादितम् ।

तदिवानीं प्रदर्शयामः ।

नटी — (नेपथ्ये जय गान्धिमहोदय ! सत्यमेव जयते । अहिंसा परमो धर्मः

इति पुनसङ्गीतकं श्रुत्वा) आर्य ! किमेतत् ?

सूत्रधारः — (परिक्रम्य निपुणं निरीक्ष्य) आर्य ! अयमेव शभ्रमतीनदीतीरे

गान्धिनः आश्रमः । सत्यशोधनग्रन्थं पूर्यनुपविशति । त्वर्यन्तां कुशीलवा:

तत्रैव गच्छामः ।

नटी — यदादिशति आर्यः । (इति निष्क्राम्यतः)

(इति प्रस्तावना)

॥ प्रथमदृश्यम् ॥

स्थलम् — शश्रमत्याश्रमः । समयः — प्रत्यूषः ।

गान्धी लिखन्नास्ते ।

गान्धी — इतः पूर्वं चतुःपञ्चवत्सरेभ्यः प्राक् केषांचित्परमात्मनां मदीयसहोदयमिनामिष्ठानुसारेण स्वीयाम् आत्मकथामुपनिबद्धं प्रतिज्ञातवान् । उपक्रान्तलेखनेन च प्रथमपुरं परिसमाप्य यावदावर्तिं पत्रं तावन्महामोहनगर्या हस्ताहसितमहाक्षोभसमुद्भवात् कार्यमेतद्विजितमासीत् । तदनन्तरघटनाभिश्च पर्यन्ते यरवडाकारागृहवासो मया लब्ध्य । तत्र मे सहबन्दिनमेकतमः श्रीजयरामार्यः सर्वथा कार्यान्तरं परित्यज्य आत्मकथाप्रसङ्गः परिपूरणीय इति मामबोधयत् । कार्यान्तरव्यापृतत्वान्मनसः न मे तत्र प्रवृत्तिरित्युक्त्वा

तं व्यसर्जयत् । तदनु यरवडाकारागाराद्विमुक्तः । कतिपयदिवसानन्तरं तत्र

भवद्विः श्रीमदानन्दस्वामिभिः पुनरस्य कृते प्राबोधितः नवजीवनपत्रिकायाः कृते प्रतिसप्ताहेकप्रकरणक्रमेण क्रमेण लेखितुं प्रवृत्तः । अत्रान्तरे मौनव्रतस्थं

मां भगवद्वक्तः उपसृत्य आत्मकथालेखनं पाश्चात्यपरम्परोन्मेषितं न

लिखत्विति प्रत्यषेधीत् । पुनरनुलोचितवता मया तल्लेखने नास्ति दोष इति निश्चिप्रचम् । यतः — “धर्मो विश्वस्य जगतः प्रतिष्ठा” इति खलु श्रुतिवचनम् ।

नीतिरेव जीवातुर्धर्मस्य । नीतिमानेव सत्यमूर्तीश्वरस्य उपासको भवति । स एव सत्यस्वरूपः । सत्याद् भिन्नं मिथ्या । सत्यसाधनपक्षे मच्छरीमपि

आहुतीकर्तुं न विकल्पयिष्ये । एवं मे श्रद्धा । कथमियं श्रद्धा स्थैर्यमाप्नोति ? जिज्ञासवः अधिगच्छन्तु । सत्यमेव श्रद्धास्पदम् । कैस्तवमतम् इस्लाममतं

च इदमेव समर्थयतः । सत्यं पुनर्विजयताम् । सत्याग्रहस्य शास्त्रीयप्रयोगवर्णनमेव मम उद्देश्यम् । मदीयख्यातिलोभस्तावल्लेशतोऽपि

मे नास्ति । अन्यैरपि एवं वर्तितव्यम् । अत्र इदमेव पुनः स्मारयामि

श्रीसूरदाससुभाषितम्—

कव मत्समः कुटिलखलाभिखो भवेत् । तनुप्रदं परिजहुन्नतो जनः ।

तं धर्मं मे सहर्थमचारिणी अपि अनुतस्थे । तदेव तस्याः बलम् ।

अलमेतावता उपोद्घातेन ।

॥ इति प्रथमं दृश्यम् ॥

॥ द्वितीयं दृश्यम् ॥

(दक्षिणाफ्रिका-डरबननगरम् / कस्यचन वैद्यस्य गृहम्)

गान्धी — (कस्तूरिबामहाशयां स्कन्दालम्बितां कृत्वा नयन्त्रविशति, पश्चात्तस्य पुत्रः मणिलालः अनुगच्छति) अये मित्र ! भिषग्वर ! इयं मे पत्नी कस्तूरिबा

अस्वस्था जाता ।

वैद्यः — धीरो भव । अहं चिकित्सां करवाणि ।

गान्धी — भिषग्वर ! इयम् अत्रागमनानन्तरं त्रिवारमस्वस्था जाता, त्रिवारमपि

सा गृहैषधैरेव स्वस्था अभवत् ।

वैद्यः — कदा ?

गान्धी — प्रथमवारं सत्याग्रह आरभमाण आसीत् । तदानीमयं मे पुत्रः मणिलालः सेवामकरोत् ।

मणिलालः गान्धिनः पुत्रः — गृहे आर्द्रकमरीचिकादिकट्वौषधैरेव स्वयं रोगाद्विमुक्ता ।

वैद्यः — (साश्वर्यम्) एवं किमाधुनिकाः गुलिका न भुक्ताः ?

गान्धी — नैव । तत्र मदकारि वस्तु भवतीति सा जानाति ।

मणिलालः — जीवने मद्यं मांसं वा न खाद्यम् इति तातः सर्वदा उपदिशति ।

वैद्यः — एवम्, आश्वर्य जायते, अस्माकं ते विना दिनमेव यापयितुं न पायते कथमिदं सम्भवति ?

गान्धी - अहिंसापरमः धर्मः इति विश्वस्मतः सिद्धान्तः अस्माभिरुष्टीयते । तदेव बलम् ।

मणिलालः — एवमेव न, मधु अपि कदापि न सेव्यते ।

वैद्यः — कथं चिकित्सासमये अपि मधु न सेव्यते ?

गान्धी — चाहापानमपि अस्माभिर्वर्जनीयम् ।

वैद्यः — चाहापाने को दोषः ?

गान्धी — चाहापानमपि मदं जनयति ।

मणिलालः — प्राणः निर्गच्छन्तु नाम चाहापानं वा अन्यमादकद्रव्यं वा कदापि न सेव्यते ।

गान्धी — इदं मे मतम् । तदेव अनुतिष्ठेद् भार्याऽपि इति मदाग्रहः ।

कस्तूरिबा — (असद्यवेदनां नाटयन्ती) हा हताऽस्ति मन्दभाग्या अनामयः बहु बाधते । नाहं सहेय । (छीत्कारं करोति)

(अत्रान्तरे गान्धिनः द्वितीयपुत्रः रामदासः प्रविश्य स्वृतिकातः शारिरिकाद्वास्वं चष्कके स्थापयन्)

रामदासः — अम्ब ! इदं गृहैषधं सेवस्व । (पाययितुं प्रयतते)

वैद्यः — (प्रतिष्ठेदं कुर्वन्) नानेन प्रयोजनम्, अहं रोगनिदानं पश्यामि ।

रामदासः — कथं पश्यसि ?

वैद्यः — अनेन मापकेन । (इति हृदयस्पन्दनमापकेन परीक्ष्य) अहो देहे रक्तमेव स्वल्पम् । चर्मच्छादितानि अस्थीनि एव दृश्यन्ते । शरीरे मांसलेशोऽपि नास्ति ।

गान्धी — किं कुर्याः ?

वैद्यः — (निपुणं विमुश्य) रोगः जीर्णतां गतः । गुलिकाभिरपि निवारयितुं न शक्यते ।

सत्यधर्मभिरक्तानां नास्ति मृत्युकृतं भयम् ।

(One who is committed to the path of truth and righteousness is forever free from the fear of death)

वैद्यपत्नी — (बीर मद्येन सह प्रविश्य चक्षके प्रपूर्य) आर्य ! इदं मद्यम् ।

वैद्यः — मद्यां पायय ।

वैद्यपत्नी — भगिनि ! पिब । (इति पाययितुमुपक्रान्ता)

गान्धी — (सोद्वेषम्) मा .... मा..... मा.... पायय मद्यम् । (इति चक्षकं निवारयति)

वैद्यः — (सक्रोधम्) मद्येन विना कथं स्वास्थ्यं भवति । मांसम् अपि खादेत् कस्तूरिबा ।

गान्धी — (सरोषम्) नाहमनुमन्ये ।

वैद्यः — वैद्यस्य मे औषधप्रदाने आहारप्रदाने रोगिणः रोगिवन्धूनां वा अनुमतिः नापेश्यते ।

गान्धी — मम अनुमतिः नास्ति, यदि कस्तूरिबा अनुमन्यते नास्ति मे प्रतिबन्धः ।

वैद्यपत्नी — (स्वगतम्) अहो ! तपस्विनः गान्धिमहाशयस्य व्यक्तिस्वातन्त्र्ये आस्था ! धात्री — इदमेव अस्य महानुभावस्य गुणगरिमा ।

वैद्यः — यदि मांसं वा मद्यां वा खादितुं पातुं वा नानुमन्यते, तस्याः प्राणाः निर्गच्छन्ति ।

॥ शिवम् ॥

वागवर्धनीपरिषदः संयोजकाः डा. मुरलीधरराव-डा. सोमनाथदाश-महाभागाः, सहसंयोजकाः डा. सीहेच. नागराजुमहोदयाः गान्धिनः जीवनचरित्रं दर्शनं चाश्रित्य आयोजितचर्चासित्रकार्यक्रमं सांस्कृतशैक्षिककार्यक्रमान्तरं च समचालयन् । विद्यापीठस्य कुलपतिसमेताः सर्वेऽपि कर्मचारिणः अधिकारिणः अध्यापकाः छात्राश्च अन्ते शपथाम् अङ्गचकुर्वन् ।

शोधच्छात्राय अन्ताराष्ट्रियपुरस्कारः

नवम्बरमासस्य, २४ दिनाङ्के पश्चिमबङ्गराज्ये प्रवृत्तायामन्ताराष्ट्रियपुरस्कारसभायां राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य साहित्यशोधच्छात्रः किरणभट्टः “पद्मभूषणा-चार्यशिवपूजनसहायस्मृतिसाहित्यप्रतिभाः” इति अन्ताराष्ट्रियपुरस्कारं प्राप्तवान् । एषः पुरस्कारः राष्ट्रचतुष्टयेन (भारतम्, अमेरिका, नेदरलैण्ड, ऑफ्रिका इति) मिलित्वा दीयते । श्रीभट्टेन प्राप्तस्वर्णपदकानि, सामाजिकोत्तरदायित्वम्, क्रियमाणं कार्यम्, SVBC “संस्कृतम् नेचुकुन्दम्” इति कार्यक्रमं च अभिलक्ष्य पुरस्कारमिदं प्रदत्तमस्ति ।

समये सौम्य ! तिष्ठन्ति सत्त्ववन्तो महाबलाः

(Those endowed with courage and extraordianry might honour the code of chivalry)

द्विदिवसीयविमर्शनवैदग्ध्यविकासप्रशिक्षणकार्यक्रमः

THE 2 DAY TRAINING PROGRAMME ON
DEVELOPMENT OF COUNSELLING SKILLS

25th & 26th August, 2018

परामर्शमनोविज्ञानं जीवन-जीविकायां सम्बद्धमेकं विशिष्टं घटकं भवति; यत् परामर्शप्रक्रियया परिणामः, पर्यवेक्षणम्, प्रशिक्षणम्, जीवनविकासः, स्वास्थ्यम्, वृत्तिः इत्यादिषु बहुषु व्यापकक्षेत्रेषु उपयुज्यते । अनेन व्यक्ते: मानसिकस्थितिं जात्वा तस्य अननुकूलविषयाणां परिशीलनं क्रियते, तथा तेषां समाधानार्थमुपायाः निष्कास्यन्ते । व्यक्ते: व्यक्तिगतसमस्यानां समाधानार्थं तस्य व्यक्तित्वविकासार्थज्ञ सहायः, मार्गदर्शनं च परामर्श-पदेनोच्यते । एवं सति विद्यापीठे अधीयानानां छात्राणाम्, अध्यापन-रतानामध्यापकानां कर्मचारिणां च मनस्तत्त्वदृष्ट्या परामर्शप्रावीण्यसम्पादनार्थ द्विदिवसीयप्रशिक्षणकार्यक्रमः 25-26/08/2018 दिनाङ्कयोः RSV (Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati) तथा IPPSI (Inspire Professional Psychologists Society of India) इति संस्थयोः संयुक्ताध्वर्यवे महता वैभवेन परिपालितः । कार्यक्रमेऽस्मिन् समुद्धाटनसमारोहे उपस्थितानां सर्वेषां मनस्तत्त्वविदां समूहे मुख्यातिथिरूपेण समागता: तिरुपतिनगरस्य आरक्षयथीक्षकाः (Superintendent of Police) अभिषेकमहान्तिमहोदयाः समस्याबहुले साम्प्रतिकसमाजे उद्घनतापीडितानां कृते परामर्शप्रावीण्यं सर्वेषां मनस्तत्त्वविदां स्यादिति समुद्बोधयन् । स्वावलम्बनशीलता, धैर्यम्, भावपूर्णा अवाप्तिः, विजयः

इत्यादि विषयानादृत्य चर्चा विधाय श्रीमहान्तिमहोदयाः विजयलक्ष्यं पुरस्कृत्य धैर्येण सह भावावेगं वशीकृत्य कार्येषु प्रवृत्तिः स्यादिति परामर्शसारं समुपास्थापयन् ।

मान्या: कुलपतयः आचार्य वि. मुरलीधरशर्ममहोदयाः रैक्षिकभारः विद्यालयेषु महाविद्यालयेषु पीडादायको न स्यात्, शिक्षानुष्ठानेषु पाठ्यक्रमः व्यक्तित्वविकासाय भवेत् इति प्रबोध्य विद्यापीठेनायोजितस्यास्य कार्यक्रमस्य बहुधा प्रशंसामकुर्वन् ।

कार्यक्रमस्योद्देश्यं प्रतिपादयता IPPSI (Inspire Professional Psychologist Society of India) इति संस्थायाः व्यवस्थापकाध्यक्षेण आचार्य बि. गोविन्दरेण्ड्री महोदयेन प्रामुख्येनायां कार्यक्रमः सामाजिकसमस्या-परिवारिक-आत्महत्या-सुरापानसहृष्टीदीनां निराकरणार्थं मनस्तत्त्वविदां परामर्शदक्षताविवर्धनार्थमेवेति उक्तम् । IPPSI सचिवाः आचार्य भारतीमहाभागाः सभारम्भे सर्वेषां स्वागतमकुर्वन्, अनुपमामहागाश्चान्ते धन्यवादान् समार्पयन् । प्रशिक्षणपरामर्शदातृषु हैदराबादनगरस्थ आचार्यनिरञ्जनरेण्ड्री, सेलमनगरस्थः आचार्य कदिरवन् तथा विशाख-पत्तनतः आचार्य प्रज्ञामित्रः इत्यादयः प्रमुखा आसन् । सम्पूर्णकार्यक्रमस्य सञ्चालकाः कार्यक्रमसंयोजकाः शिक्षाविभागाध्यपकाः डा. रा. चन्द्र-शेखरमहोदयाः आसन् ।

सर्वत्राचारे मन एव प्रामाण्यम् (One's conscience is the only proof in matters of conduct.)

वार्तावलि: विद्यापीठं प्रति वृत्तपत्रस्पन्दः

*As it Happens,
Be the First One to know...*

During April-November, 2018

On behalf of University family, I express my earnest gratitude to the members of electronic, print and web media for extensive coverage of Vidyapeetha activities in promoting and propagation of Sanskrit in particular and all round development of University in general. I expect that this relation go a long way in bringing Academic excellence of University.

Prof. V. Muralidhara Sharma
Vice-Chancellor

तेलुगुदिवसः (TELUGU DAY)

18-8-2018 दिनाङ्के: तेलुगुभाषादिनोत्सवं पुरस्कृत्य अन्नमाचार्य-साहित्यकलापरिषदा विशिष्टः कार्यक्रमः आयोजितः। कार्यक्रमस्यास्य मुख्यातिथित्वेन प्रमुखः साहित्यवेत्ताः श्रीसमुद्राललक्ष्मणस्य महाशाया: समागम्य छात्रान् उद्बोधयन्। कार्यक्रमस्य अङ्गात्मेन अधोदतेषु अंशेषु छात्राणां निबन्धलेखनस्पर्धः समायोजिताः। प्राक्षास्त्रिस्तरे - तेलुगुभाषायाः इतिहासः। शास्त्रिस्तरे - तेलुगुभाषायां पाश्चात्यपिण्डतानां योगदानम्। आचार्यस्तरे - तेलुगुभाषायां गिरुगु राममूर्ति महाशयस्य योगदानम्। तेलुगुभाषानभिज्ञानां कृते - भवताम् इष्टानां तेलुगुकीनां नामानि

क्रिया केवलम् उत्तरम्। (Work only should be the reply.)

वार्तावलि: विद्यापीठं प्रति वृत्तपत्रस्पन्दः

Sanskrit Navarathri fest begins at RSVI

TTD Special Officer Samudrala Lakshmaniah speaking at the Sanskrit Navarathri celebration held at RSVI in Tirupati on Friday. V-C Prof V Muralidhara Sharma and others are also seen.

Murthy, Co-ordinator Dr Chakravarthy Ranganathan, Dr Bharat Bhushan Rath and Dr Satyanarayana has painted it

also spoke. On this occa-

sion, noted artist Singampal

Satyanarayana has painted it

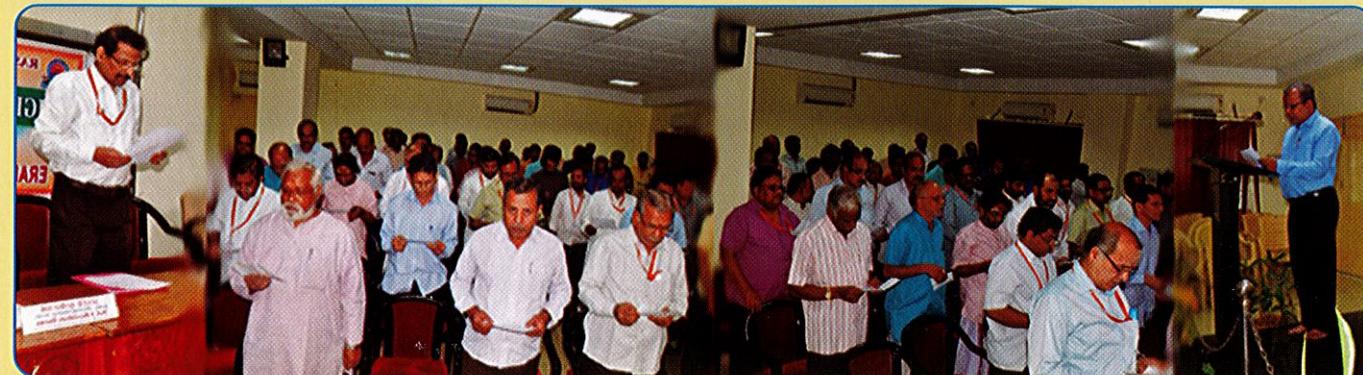
Sanskrit slokas which has re-

accolades from the audi-

मौनिक भाष्याभिधृते निमिषे रुपे

मौनिक भाष्याभिधृते निमिषे

जागरूकतावचेतनासप्ताहमहोत्सवः VIGILANCE AWARENESS WEEK CELEBRATION

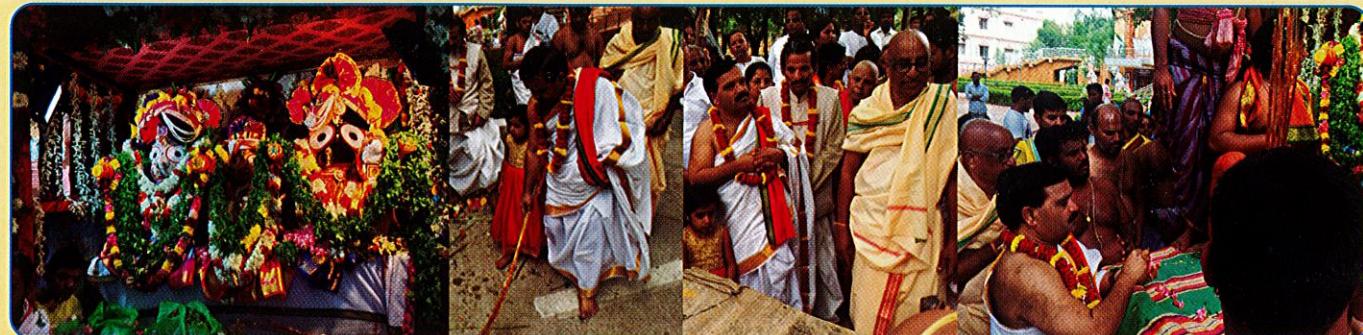
भारतसर्वकारनिदेशानुसारेण विद्यापीठप्राङ्गणे जागरूकतावचेतनासप्ताहमहोत्सवः 29.10.2018 दिनाङ्कात् 03.11.2018 दिनाङ्कं यावत् साडम्बरं पर्याप्त्यत । सन्दर्भेऽस्मिन् छात्रेषु भाषण-वादविवादस्पर्धा:, राष्ट्रियसङ्गोष्ठ्यादि नैके कार्यक्रमाः समचाल्यन्त । “Eradication of corruption and constructing new age India” इति वादविवादस्य विषय आसीत् । कार्यक्रमस्योदाधाटनसत्रे विद्यापीठस्य कुलसचिवाः आचार्याः जि.यस्.आर.कृष्णमूर्तिमहोदयाः समुपस्थाय “वसुधैव कुटुम्बकम्” इति सूक्तितत्त्वं विमृशन्तः सर्वैः समभावापन्नमनसा परस्परं मिलित्वा देशस्य हिताय कार्यं करणीयम्, कार्येषु सर्वेषां नैतिकता स्यादिति सभास्थलम् समुद्दोधयन्त । सप्ताहव्यापिकार्यक्रमस्य संयोजकाः आचार्य राधाकान्तठाकुरमहोदयाः विद्यापीठस्य सर्वैः छात्रैः, कर्मचारैः, अध्यापकैः, अधिकारिभिश्च सह शपथपाठमकुर्वन् ।

विद्यापीठप्राङ्गणे श्रीजगन्नाथरथयात्रा

CAR-FESTIVAL OF LORD SRIJAGANNATH IN VIDYAPEETHA

प्रतिसंवत्सरम् आषाढमास-शुक्लपक्ष-द्वितीयातिथौ ओडिशाराज्यस्य सुप्रसिद्धे पुरीक्षेत्रे शङ्खक्षेत्रे पुरुषोत्तमक्षेत्रे वा श्रीजगन्नाथमहाप्रभोः रथयात्रा गुण्डचायात्रा वा महता वैभवेन परिपाल्यते । तदवसरे देशविदेशेषु निर्मितेषु सर्वेषु जगन्नाथमन्दिरेष्वपि उत्सवस्यास्य परिपालनं तद्वक्तगणैरवशं क्रियते । महतः सौभाग्यस्य विषयोऽयं यत् नियतपवित्रिते विद्यापीठप्राङ्गणे योगमन्दिरे प्रतिष्ठापिते उत्कलपीठे विद्यमानानां श्रीजगन्नाथ-बलभद्र-सुभद्रा-सुदर्शनाख्यानां चतुर्धामूर्तीनां रथयात्रामहोत्सवः १४.०७.२०१८ दिनाङ्के अन्तराण्डित्यश्रीकृष्णचेतनासंघस्य मिलितसहयोगेन समायोजि । विविध-वैदिकघोषैः मन्त्रैः नानावस्त्रालङ्घारविभूषितानां विग्रहाणां मन्दिरान्तः-

सिंहासनात् आनीय रथोपरि संस्थापनमक्रियत । पुरीनगरे विग्रहाणामानयम् “पहण्डिविजे” इति कथ्यते । ततः यथा पुरीनगरस्य गजपतिमहाराजः स्वर्णमार्जन्या रथपरिष्करणं करोति, तथैव विद्यापीठस्य प्रमुखधिकारिणः कुलपतयः रथमार्जनमकुर्वन् । एवं रथस्य शोभायात्रा तिरुपतिनगरे राजमार्गे आयोजिताऽभवत् । शोभायात्रायां विद्यापीठस्य कुलपतयः, कुलसचिवाः, अधिकारिणः, अध्यापकाः, कर्मचारिणः, तेलुगुदेशम् दलस्य प्रमुखनेतारः त्रुक्कविजयकुमारमहोदयाः, ISKCON संस्थायाः जनसम्पर्कधिकारिणः लीलापारायणदासमहाभागाः, तिरुपतिनगरवासिनः शताधिकाश्च जनाः सोत्साहं भागमगृहणन् ।

जनवाक्यं तु कर्तव्यम् । (One Should act according to the people's voice.)

स्वामिशिवानन्दच्छात्रवृत्तिः - २०१७ SHIVANANDA MEMORIAL SCHOLARSHIP-2017

प्रतिवर्षमिव ऐषमोऽपि The Devine Life Society, Rishikesh, Haridwar इति संस्थाया स्वामिश्रीशिवानन्द-सरस्वतीमहोदयानां स्मृतौ आचार्यप्रथम-द्वितीयवर्षयोः साहित्य-व्याकरण-वेदभाष्य-अद्वैतवेदान्त-विशिष्टाद्वैतवेदान्त-पुराणेतिहास-न्याय-मीमांसा-धर्मशास्त्रेषु वार्षिकपरीक्षायां सर्वोच्चाङ्गान् लब्ध्वा उत्तीर्णानां छात्राणां कृते “स्वामिशिवानन्दच्छात्रवृत्तिः” स्वामिपादानां जन्मदिवससन्दर्भे ०८.०९.२०१८ तमे दिनाङ्के आयोजिते महोत्सवे प्रदत्ताऽसीत् । अष्टादशसंख्याका: छात्रा: अनया छात्रवृत्त्या (५०००/- रुप्यकै:) पुरस्कृता अभवन् । सर्वोच्चाङ्गान् लब्ध्वतः छात्रा: —

आचार्यप्रथमवर्षम्

क्र.सं.	नाम	विभागः	प्राप्ताङ्कः/पूर्णाङ्कः	आचार्यद्वितीयवर्षम्
१)	हेमसागरप्रधानः	साहित्यम्	८१४/१०००	प्राप्ताङ्कः/पूर्णाङ्कः
२)	श्रीतेजानन्दनम्	व्याकरणम्	८२२/१०००	१६५१/२०००
३)	सी.महेशः	अद्वैतवेदान्तः	८१८/१०००	१५९५/२०००
४)	चन्दनरथः	विशिष्टाद्वैतवेदान्तः	७३३/१०००	१८०४/२०००
५)	बी.गिरीशकुमारः	द्वैतवेदान्तः	८७३/१०००	१६१५/२०००
६)	सोमेशकुमारः	वेदभाष्यम्	७७२/१०००	१६१८/२०००
७)	पवित्रभुयाँ	मीमांसा	६५३/१०००	१६२८/२०००
८)	राजश्रीनायकः	धर्मशास्त्रम्	६९७/१०००	१६७५/२०००
९)	सुचिस्मितापण्डा	पुराणेतिहासः	७७८/१०००	१५७३/२०००
१०)	एस.अभिष्या	न्यायः	७६३/१०००	

डॉ.मुरलीधरराव - डॉ.सोमनाथदाश - डॉ.सिहेच.नागराजुमहोदयानां वागवर्धनीपरिषत्संयोजकानां संयोजनया समनुष्ठितेऽस्मिन् कार्यक्रमे मान्या: कुलपतयः आचार्य वि.मुरलीधरशर्ममहोदयाः स्वीयकरकमलाभ्यां सर्वेभ्यः छात्रवृत्तिभाग्यः धनराशिं प्रमाणपत्रं च प्रायच्छन् । सभायां सङ्कल्पयप्रमुखाः आचार्य आर.एल.एन.शास्त्रिमहाभागाः, छात्रवृत्तिसमितिसदस्याः आचार्य जे.रामकृष्ण-आचार्य सिहेच.पि. सत्यनारायण-डॉ.गणपतिभट्टप्रमुखाः उपस्थिता आसन् ।

उत्तमा: स्वगुणैः रुद्धाताः । (The best of the people become popular by their own virtues.)

संयुक्तप्रवेशपरीक्षा - २०१८ COMBINED ENTRANCE TEST (CET) - 2018

तिरुपतिस्थराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठ-नवदेहलीस्थश्रीलालबहादूरशास्त्रियसंस्कृतविद्यापीठ-राष्ट्रियसंस्कृत-संस्थानपरिसरेषु शिक्षाशास्त्रि-शिक्षाचार्य-विद्यावारिधिकक्षासु प्रवेशार्थी तिरुपतिस्थराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठेनानेन 20.05.2018 तमे दिनाङ्के भारतस्य षोडशराज्येषु केन्द्रशासितप्रदेशेषु च संयुक्तप्रवेशपरीक्षा: समायोज्यन्त । विविधराज्यानां विंशतिसंख्याकेषु नगरेषु षडिंवंशति: परीक्षाकेन्द्राणि निर्धारितान्यासन् । शिक्षाशास्त्रिप्रवेशपरीक्षायां 5612 छात्राः, शिक्षाचार्ये 115 छात्राः, विद्यावारिधिकक्षायां प्रवेशार्थी च 981 छात्राः परीक्षायाः परिणामः विद्यापीठस्य मान्यैः कुलपतिभिः 18.06.2018 तमे दिनाङ्के समुद्घोषि । परिणामोद्योषणसमये श्रीलालबहादूरशास्त्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य प्रमुखाः आचार्याः के.भारतभूषणमहोदयाः, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानस्य उपपरीक्षानियन्त्रकाः के.मधुकेश्वरभट्टमहोदयाः, प्रवेशपरीक्षायाः अतिरिक्तसंयोजकाः डॉ.राधागोविन्दप्रियाठिडॉ.ए.सच्चिदानन्दमूर्तिमहाभागाश्च समुपस्थिता आसन् । परीक्षासु शिक्षाशास्त्रे २२१२ छात्राः, शिक्षाचार्ये ५४ छात्राः, विद्यावारिधिकक्षायां च १५२ छात्राः उत्तीर्णा अभूवन् ।

अध्यापनप्रविधौ अङ्कीयस्पृष्टजवनिका DIGITAL TOUCH SCREEN IN TEACHING METHOD

तिरुपतिस्थराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठमिदं यान्त्रिकनवकल्पनासन्दर्भे वर्तमानकुलपतीनां नेतृत्वे अध्ययन-अध्यापनविधीनां विकासाय सततं यतमानं दृश्यते । विद्यापीठस्य शैक्षिकभवनेषु वैद्युतकक्षाणां निर्माणेन सह तत्र तत्र आधुनिकगणकयन्त्रीयोपकरणानामपि उपयोगाय प्रशिक्षणानि प्रदीयन्ते । एवं शिक्षाशास्त्रविभागे अध्यापनप्रविधौ अङ्कीयस्पृष्टजवनिका (Digital Touch Screen) इति यान्त्रिकलेखनपट्टिकायाः कार्यशैलीं प्रशिक्षयितु २४.०४.२०१८ तमे दिनाङ्के कार्यशालैका समायोजिताऽऽसीत् । कार्यशालायामस्यां श्रीदीपकमहोदयाः NEWLINE Technologies, Chennai इति संस्थायाः यन्त्रिणः प्रायोगिकप्रक्रियया यन्त्रस्योपयोगसन्दर्भे प्राबोधयन् । यन्त्रेऽस्मिन् अङ्कुलीमाध्यमेन श्यामपट्टिकायां सुधाखण्डेन लेखनवत् लेखितुमवकाशो वर्तते, तेन सह अन्तर्जालप्रिक्रिमा, चित्रोत्तलनम्, गणयन्त्र-चलदूरवाण्यादीनां संयोजनं कृत्वा दृश्य-श्रव्योपकरणानां प्रदर्शनं

वर्तुं बहवोऽववकाशाः सन्ति । कार्यक्रमस्य संयोजकाः डॉ.मुरलीधररावमहाभागाः आसन् । विद्यापीठस्य अध्यापकाः अध्यापिकाः सर्वेऽपि भागग्रहणं कृत्वा कार्यक्रमं सफलमकुर्वन् ।

नानाश्रान्ताय श्रीरस्ति । (One who works hard can obtain wealth.)

राष्ट्रियसंस्कृतलेखनानुवादकार्यशाला NATIONAL WORKSHOP ON COMPOSITION & TRANSLATION IN SANSKRIT

सुरवाणीं जनवाणीं कर्तुं, शास्त्रीयां संस्कृतभाषां दैनन्दिनव्यवहारोपयोगिनीं च विधातुं भारतीयसंस्कृत-संस्कृतानुरागि राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठं चिरात् प्रयत्नेतमाम् । अमुष्मित्रेव क्रमे प्राचीनभाषात्वेन प्राचीनव्यवहारप्रतिबिन्धिकात्वेन च प्रथितायाः देवगिरायाः ऐदंयुगीनीकरणस्यावश्यकतामनु बोध्यमानमदो विद्यापीठं संस्कृतभाषया आधुनिकं मौलिकवाङ्मयं स्तु, विधि-प्रविधि-विज्ञान-चिकित्सा-सङ्गणक-साहित्यशास्त्राणि च संस्कृते अनुवदितुं शोधच्छात्राणां सम्प्रेरणायै २३.०४.२००१८ दिनाङ्कात् २७.०४.२०१८ दिनाङ्कं यावत् मान्यकुलपतीनां ग्रो.वि.मुरलीधरशर्मणाम् आदेशेन पञ्चदिनात्मिकां राष्ट्रियां लेखनानुवादकार्यशालां समायोजयत् । कार्यशालायाः समुद्घाटनसमारोहे मध्यप्रदेशस्य सताननगरस्थप्राच्यविद्याशोधसंस्थानस्य देववाणीवितानस्य निदेशकाः राष्ट्रपतिपुरस्कारभाजः डॉ.सुद्धमाचार्याः, मुख्यातिथिपदं तथा च विद्यापीठस्य कुलपतयः आचार्याः मुरलीधरशर्मणः आध्यक्ष्यमलमकुर्वन् ।

कार्यशालायाः अस्याः प्रमुखान्युदेशयान्यासन् ।

- १) विविधप्रान्तीयभाषाभ्यः संस्कृतभाषायामनुवादसामर्थ्यविकसनम् ।
  - २) विकि-स्त्रोतसि विद्यमानानां विषयाणां सरल-सुबोध्यसंस्कृतभाषाद्वारा अनुवादं कृत्वा संस्कृतस्य ऐदंयुगीनीकरणम् ।
  - ३) दुर्लभसंस्कृतग्रन्थानां भाषान्तरैः अनुवादं कृत्वा संस्कृतस्य सार्वभौमिकत्वसम्पादनम् ।
  - ४) छात्राणाम्, अनुसन्धित्सूनां, पाठकानां च विविधज्ञानविज्ञानप्रबोधनकौशलविकसनम् ।
  - ५) संस्कृतभाषायाः प्रचारः प्रसारश्वेति ।
- एतदर्थं कार्यशालायां नवदेहली-शृङ्गेरी-वाङ्गलोर-तिरुपतिनगरेभ्यः समागतेषु छात्रेषु चिता: ७५ शोधच्छात्राः भागमूढवा बहून् दुर्लभ-

दुर्बोध्यग्रन्थान् तथा च विक्रिस्तोतसि विद्यमानान् भाषान्तरलिखितान् पाठान् अन्ववदन् । अनुवादकौशलविकासार्थं प्रो.सुद्धमाचार्याः, प्रो.सुदर्शनशर्मा, प्रो.जि.एस.आर.कृष्णमूर्तिः, प्रो.जे.रामकृष्णः, प्रो.राणीसदाशिवमूर्तिः (साहित्याकादम्या अनुवादपुरस्कारभावः) इत्येतादृशा: बहवः पण्डिताः समागत्य प्रतिदिनं प्रायशः १५ घण्टापरिमितं कालं छात्रान् उद्बोधयन् । डॉ.उदयनहेगडे, डॉ.नन्दनभट्टश अनुवादकार्यक्रमस्य अभ्याससत्राणि सुचारु समचालयन् ।

कार्यशालायाः समापनसमारोहे (२७.०४.२०१८) नवदेहलीस्थविश्वविद्यालयानुवानायोगस्य संयुक्तसचिवाः डॉ.अर्चनाठकुरमहाभागाः मुख्यातिथित्वेन समागत्य विद्यापीठस्य संस्कृतं प्रतियोगदानं बहुता प्राशासन् । ताभिस्तु —

"Though the Vidyapeetha is having traditional bent by its wide Academic activities, it is a "Vibrant University". While looking into recent development, the University is striving hard to reckon Sanskrit as a language of masses. Vidyapeetha is imparting Sanskrit at free of cost for the benefit of common people is noteworthy by telecasting the programme "Samskrutam Nerkunkuntam" through Sri Venkateswar Bhakti Channel (SVBC). And this University is marching towards development under the able leadership of the Vice-Chancellor Professor Muralidhar Sharma. The UGC will support all endeavours for promotion of Sanskrit language and its quality."

कार्यशालायाः सञ्चालकाः प्रो.कोराड सूर्यनारायणमहाभागाः, अतिरिक्तसञ्चालकाः डॉ.के.कादम्बिनी-डॉ.यशस्विमहोदयाश्च आसन् ।

विद्या शौर्यं च दाक्ष्यं च बलं धैर्यं च पञ्चमम् । मित्राणि सहजान्याहुः ... ॥ (शुक्रनीतिः - ४/१३)
(Learning, Valour, Skill, Strength and fortitude are said to be five natural friends.)

राज्यस्तरीयशास्त्रीयस्पर्धा:

STATE LEVEL SHASTRIC COMPETITIONS

महानयं प्रमोदस्य विषयो यत् ऐषमोऽपि राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानपक्षतः समायोजयिष्यमाणायाः ५७ तम्याः अखिलभारतीयशास्त्रीयस्पर्धायाः कृते भागिजघृक्षणाम् आन्ध्र-तेलेङ्गाणराज्ययोः विविधानुष्ठानेषु अधीयानानां संस्कृतच्छात्राणां प्रतिभापरीक्षणपूर्वकं चयनार्थं राज्यस्तरीयशास्त्रीयस्पर्धा: विद्यापीठप्राङ्गणे वागवर्धनीपरिषदा 02.11.2018 दिनाङ्कात् 03.11.2018 दिनाङ्कं यावत् यथाविधि समायोजिता आसन्। कार्यक्रमेऽस्मिन् उभयराज्ययोः प्रायशः द्वादशसंस्कृतानुष्ठानेभ्यः निमन्त्रिताः छात्राः समुदायतया २६ स्पर्धासु भागं गृहीत्वा स्वीयप्रतिभां प्रादर्शयन्।

स्पर्धायाः समुद्घाटनसमारोहः ० २.११.२०१८ तमे दिनाङ्के प्रातः १०.०० वादने शैक्षिकभवनस्य आचार्यरमारञ्जनमुखर्जिसभाङ्गे समायोजि। सन्दर्भेऽस्मिन् वेमुलवाडस्थ-श्रीराजराजेश्वरीकलाशालायाः निवृत्प्रांशुपालाः आन्ध्रसंस्कृतावधानिनः आचार्याः श्रीहरिशर्ममहाभागाः सारस्वतातिथित्वेन, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य कुलसचिवाः आचार्याः जि.एस.आर.कृष्ण-मूर्त्तिमहोदयाः समुद्घाटकत्वेन तथा च विद्यापीठस्य शैक्षिकसङ्कायप्रमुखाः आचार्याः आर.एल.एन.शास्त्रिमहाभागाः अध्यक्षत्वेन समुपस्थाय छात्रान्।

स्पर्धया वर्धते ज्ञानम्। (Knowledge is increased through Competition)

सर्वेऽपि छात्राः, पण्डिताः विद्यापीठस्य शोभनवातावरणे शास्त्रचर्चायां भागमूढवा आनन्दिता अभूवन्।

कार्यक्रमस्य स्वस्तिवाचनिकमहोत्सवः 03.11.2018 तमे दिनाङ्के सायं पञ्चवादने आचार्यरमारञ्जनमुखर्जिसभाङ्गे मान्यकुलसचिवानाम् आचार्य जि.एस.आर.कृष्णमूर्त्तिमहोदयानामाध्यक्षे समानुष्ठीयत। कार्यक्रमेऽस्मिन् विद्यापीठस्य मान्याः कुलपतयः आचार्याः वि.मुरलीधरशर्ममहोदयाः मुख्यातिथिपदं श्रीमन्तः हिलललिलसूर्यनारायणभट्टमहाभागाश्च सारस्वतातिथिपदमलड्कृत्य विविधस्पर्धासु भागग्रहणावसरे छात्राणामवधानं भाषाशैली-विषयेषु कथं स्यादित्यस्मिन् प्रसङ्गे प्राबोधयन्। सभारम्भे वागवर्धनीपरिषदः सहसंयोजकाः डॉ.सिहेच.नागराजुमहोदयाः अतिथीनां स्वागतं व्याहरन्, संयोजकाः डॉ.यस.मुरलीधररावमहोदयाश्च कार्यक्रमविवरणं प्रास्तुवन्। कुलपतिसमेताः अतिथयः विजेतृणां कृते पारितोषिकधनराशिना सह प्रमाणपत्राणि प्रायच्छन्। अन्ते च सभामर्यादापुरस्सरं कुलपतिभिः अतिथीनाम्, न्यायनिर्णयिकानां तथा च विविधानुष्ठानेभ्यः समागतानां स्पर्धालिमार्गदर्शकानां राङ्गवस्त्रफलदानपूर्वकं सम्मानं व्यदधुः। परिषदः संयोजकाः डॉ.सोमनाथदाशमहोदयाः सम्पूर्णकार्यक्रमं समचालयन्।

आगामिनि जनवरीमासे षष्ठदिनाङ्कितं नवमदिनाङ्कं यावत् राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानपक्षतः अगरतालानगरे तत्परिसरे सञ्चालयिष्यमाणासु स्पर्धासु भागग्रहणार्थं चिताः छात्राः —

व्याकरणभाषणम्	श्रीतेजानन्दनम्
साहित्यभाषणम्	के.जमालः
न्यायभाषणम्	यस.अभिष्या
सांख्ययोगभाषणम्	रशिमजेना

मीमांसाभाषणम्

वेदान्तभाषणम्

धर्मशास्त्रभाषणम्

ज्योतिषभाषणम्

जैनबौद्धदर्शनभाषणम्

वेदभाष्यभाषणम्

साहित्यशलाका

व्याकरणशलाका

न्यायशलाका

ज्योतिषशलाका

वेदान्तशलाका

पुराणेतिहासशलाका

मीमांसाशलाका

शास्त्रार्थविचारः

सिद्धार्थशङ्करपण्डा

टि.गङ्गाधरशर्मा

पि.एस.अङ्गदः

सञ्जयकुमाररथः

कुमुदपाढी

चित्तरञ्जनगिरि:

स्वातीईश्वरलोडे

-

टि.बि.के.बालहनुमान्

-

प्रकाश आचार्यः

ऋषीकेशविडवई

जयप्रकाश आचार्यः,

हरिपदवेरा

एम.श्यामलिका

शिवानी शर्मा

मैत्रेयी आर्यः

टि.हरिप्रिया

उमामहेश्वरः

प्रभाशर्मा

पवित्रकुमारनन्दः,

अरविन्दनायकः

काव्यकण्ठपाठः

अमरकोषकण्ठपाठः

अष्टाध्यायिकण्ठपाठः

धातुरुपकण्ठपाठः

भगवद्गीताकण्ठपाठः

अक्षरश्लोकी

शास्त्रार्थस्फूर्तिस्पर्धा

नास्ति विद्यासमं चक्षुः (There is no sight such as knowledge)

राष्ट्रियाहृतापरीक्षा (National Eligibility Test)

Biplab Paul, Harish Chandra Barman, Ranjan Dutta, Sadhuram Sahu, Sonali Saha, Soma Mondal
sankya yoga, NET avidaita vedentaNET sahitya, NET Sahitya, NET Vyakaran, NET A.Vedenta, NET

उपरि निर्दिष्ट: विद्यापीठस्य प्रतिभासम्पन्ना: छात्रा: राष्ट्रियाहृतापरीक्षायां समूर्तीर्णा: विद्योतन्ते । तेभ्यः विद्यापीठपक्षतः हार्दनि अभिनन्दनानि ।

राष्ट्रियैकतादिवसः, मौलाना अबुल कलाम आजादजन्मदिवसोत्सवः NATIONAL UNIT DAY (31st October - 2018) BIRTH ANNIVERSARY OF MAULANA ABUL KALAM AZAD

विविधतासु एकता (Unity in Diversity) अस्माकं भारतीयसंविधानस्य मूलमन्त्रोऽस्ति । जाति-धर्म-वर्णनिर्विशेषण सर्वेऽपि वयं भारतीयाः एकस्मिन् एकतासूत्रे सूत्रे मणिगणा इव गुम्फिताः वर्तमहे । सदारवल्लभभाईपटेलमहोदयानां जन्मवार्षिकमहोत्सवं पुरस्कृत्य भारतसर्वकारे अवक्टोवरमासस्य एकत्रिशतमदिनाङ्कः “एकतादिवस” रूपेण परिपालयितुं निरदिशत् । तदनुगुणं विद्यापीठेनानेन राष्ट्रियैकता-शुद्धता-निरापत्तासम्पादनार्थं दिवसोत्सवोऽयं महता वैभवेन पर्यपाल्यत । कार्यक्रमाङ्कतया विद्यापीठशैक्षिकसङ्कायप्रमुखैः आचार्य आर.एल.एन.शास्त्रिमहोदयैः समेताः सर्वेऽपि छात्राः, कर्मचारिणः, अधिकारिणश्च प्रतिश्रुतिपाठमकुर्वन् । अवसरेऽस्मिन् वाग्वर्धनीपरिषत्पक्षतः मौलाना अबुल कलाम आजाद महोदयानां भारतस्य प्रतिष्ठायै शिक्षायाः विकासार्थं च योगदानं पुरस्कृत्य

राष्ट्रियचर्चासत्रमेकमपि समायोजि । सत्रेऽस्मिन् मुख्यातिथयः विद्यापीठस्य प्राक्तनकुलसचिव-कुलपतिपदविभूषिताः आचार्याः श्रीपादसत्यनारायणमूर्तिमहाभागाः स्वीयप्रबोधने मौलाना अबुल कालाम आजादमहोदयानां जीवनचरित्रं पुरस्कृत्य, तेषां शिक्षाक्षेत्रे योगदानमभिलक्ष्य बहुधा अवर्णयन् । आचार्य सुनीतिकुमारचटर्जिमहोदयानाम् आध्यक्ष्ये १९५६ तमे संवत्सरे संस्कृतस्य विकासाय संघटितस्य संस्कृतायोगस्य कृते तेषां आजादमहोदयानां तात्कालिकभिरुचिसन्दर्भेऽपि बहवः विषया: मुख्यातिथिवर्ये: उपास्थायन्त । चर्चासत्रस्य सारस्वतातिथयः भूतपूर्वकुलपतयः आचार्य एम.एल.एन.मूर्तिमहोदयाः, कुलसचिवाः आचार्य जि.यस्.आर.कृष्णमूर्तिमहोदयाश्च आसन् । संगोष्ठ्यामस्यां प्रायशः त्रिंशदधिकाः भागग्राहिणः मौलानाचरित्रमाश्रित्य, तेषां भारतीयसंस्कृतिं, शिक्षां प्रति च योगदानमाश्रित्य नैकतिन शोधपत्राणि प्रास्तुवन् । कार्यक्रमस्य सञ्चालकाः वाग्वर्धनीपरिषदः संयोजकाः डॉ.मुरलीधररावः, डॉ.सोमानाथदाशः, डॉ.सिहेच.नागराजु च आसन् ।

विश्वभरा वसुधानी प्रतिष्ठा हिरण्यवक्षा जगतो निदेशनी ।
(This Earth which holds the all encompassing fire, which gives nutrition to all.)

अन्तराष्ट्रिययोगदिवसोत्सवः INTERNATIONAL YOGA-DAY CELEBRATION

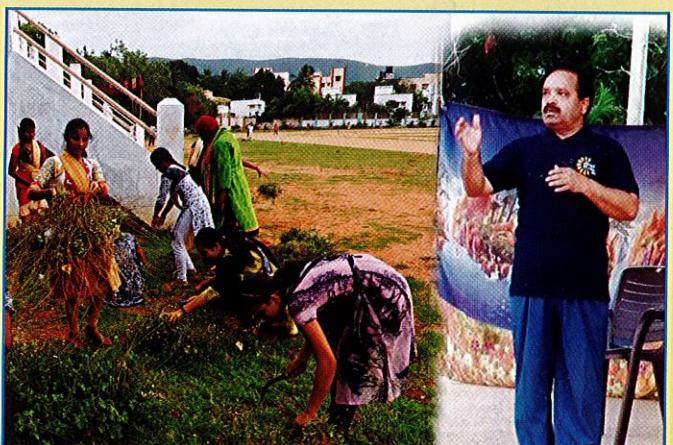
पदशोभायात्राऽपि समायोजि । एकादशवादनतः सार्धद्वादशवादनपर्यन्तं समायोजितायां योगसम्बोधनसभायाम् अध्यक्षाः विद्यापीठस्य मान्याः कुलपतयः आचार्य वि.मुरलीधर- शर्ममहोदया: महर्षिपतञ्जले: त्रिसहस्रवर्षेभ्यः पूर्व विश्वस्य कृते प्रदत्तां ज्ञानविभूतिं संस्मरन्तः वर्तमानकाले योगं विना स्वास्थ्यसम्पादनं दुःसाध्यमिति प्राबोधयन् । विद्यापीठे 2018-19 शैक्षिकवर्षेऽस्मिन् B.Sc. (Yoga), M.Sc. (Yoga Therapy) इति नियमितपाठ्यक्रमस्य व्यवस्थीकरणेन ते आत्मतुष्टिं प्रादर्शयन् । उत्सवेऽस्मिन् श्री एन.मुकेश्वररावमहोदया: तिरुमलतिरुपतिदेवस्थानस्य विशिष्टप्रकल्पाधिकारिणः मुख्यातिथिपदं व्यभूषयन्त । सम्पूर्णः कार्यक्रमः योगचिकित्साकेन्द्रस्य निदेशकाः डॉ.राजेन्द्रोड्डिमहोदया: संमायोज्यन्त । उत्सवसन्दर्भे तैः संयोजकैः चत्वारिंशदिवसानां योगप्रशिक्षणशिबिरमेकं चालितं, यस्य मुख्यान्युदेशयान्यासन् — उच्चरक्तचापनिर्मूलनम् (Eradication of Hypertension), पृष्ठपीडा (Backache), मधुमेहनिर्मूलनम् (Eradication of Diabetes) च । कार्यक्रमे तात्कालिककुलसचिवाः आचार्य सिहेच.पि.सत्यनारायणमहोदया:, सर्वेऽपि राष्ट्रियसेवायोजनासमितिसदस्याः, सर्वेऽपि कर्मचारिणः, अध्यापकाः, अधिकारिणः तथा योगचिकित्साशिबिरभागग्राहिणः सर्वेऽपि योगाभ्यासमकुर्वन् । विद्यापीठपरिसरात् तिरुपतिनगरे सन्दर्भेऽस्मिन् सफल्यकुर्वन् ।

स्वच्छभारतं तथा पादपर्व FRESH INDIA AND GREENERY FESTIVAL

‘हरीतिमः मातृगृहं विद्यापीठम्’

राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य राष्ट्रियसेवायोजनायाः (N.S.S.) आध्वर्यवे 07-07-2018 तमे दिनाङ्के स्वच्छभारतं तथा पादपर्व (सस्यारोपणं सस्यपरिरक्षणं च) इत्ययं कार्यक्रमः छात्राणां समधिकोत्साहेन प्रवृत्तः । कार्यक्रमस्यास्य मुख्यातिथित्वेन उपस्थिताः विद्यापीठस्य मान्याः कुलपतयः आचार्य.वि.मुरलीधरशर्ममहाभागाः छात्रान् उद्दिश्य अवदन् यत् “विद्यापीठप्राङ्मणस्य हरितमयत्वसम्पादने छात्राणां श्रमः अविस्मरणीयः । विगतवर्षे पादपर्वकार्यक्रमस्य अङ्गत्वेन आरोपितानि सस्यानि भृशां प्रवृद्धानि । विद्यापीठस्य प्राङ्मणं दृष्ट्वा तिरुपतिवासिनो जनाः हरीतिमः मातृगृहं विद्यापीठम् इति प्रशंसाम् अकुर्वन् इति इदमेव निर्दर्शनमत्र । ये सस्यानि आरोपयन्ति ते भवगवत्सेवकाः भवन्ति” इति । अयं कार्यक्रमः ग्रातः ६.३० वादनतः रात्रौ ९.३० वादनपर्यन्तं निरन्तरं प्राचलत् । अस्मिन् कार्यक्रमे विद्यापीठस्य राष्ट्रियसेवायोजनायाः सप्तविभागीयाः द्विशताधिकाः छात्राः अत्यन्तमुत्साहेन भागमगृह्णन् । राष्ट्रियसेवायोजनायाः समायोजकानां

डा.यस्.दक्षिणामूर्तिमहाशयानां नेतृत्वे प्रचालिते अस्मिन् कार्यक्रमे अधिकारिणः डा.बलिचक्रवर्तीः, डा.लतामङ्गेश, डा.भारतभूषणरथः, डा.ए.सुनीता, डा.सच्चिदानन्दमूर्तिः, डा.गिरिकुमारः, रविनायुदु च आसन् ।

सा नो भूमिर्वर्धयद् वर्धमाना । (May this Earth cause us to flourish.)

श्रीमद्रामानुजाचार्यसाहित्यप्रकाशनप्रकल्पः PROJECT FOR PUBLISHING OF THE LITERATURE RELATED TO SAINT SRIMAD RAMANUJACHARYA

श्रीविशिष्टाद्वैतसिद्धान्तप्रवर्तकाचार्याणां जगदुरुणां भगवद् रामानुजाचार्याणां सहस्राब्दिमोत्सवपुण्यस्मृतिमुपलक्ष्य तिरुपतिराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य मान्यकुलाधिपतीनां पदभूषणानां श्री एन. गोपालस्वामिवर्याणां विशेषप्रयत्नेन भारतसर्वकारसंस्कृति-मन्त्रालयपक्षतः अस्मद् विद्यापीठस्य कृते अष्टादशलक्षाधिकैककोटिपरिमितधनराशि: सम्प्राप्तो विद्यते । अयमेकः सुवर्णाविसरः अस्मद्विद्यापीठस्य कृते । यतो हि एतावान् धनराशि: न कस्यचित् संस्कृतानुष्ठानस्य कृते प्रदत्तोऽस्ति ।

एतं सन्दर्भं सफलयितुकामा: विद्यापीठस्य मान्या: कुलपतयः आचार्य वि. मुरलीधरशर्माणः समितिमेकां सङ्घटस्य तदद्वारा भगवद्रामानुसम्बद्धतालपत्रिनिबद्धग्रन्थप्रकाशनाय बद्धदीक्षा: अभूवन् । तत्फलतया परियोजनानाः निदेशकरूपेण बहुशास्त्रपारङ्गताः आचार्य के. ई. देवनाथन् महोदया: नियुक्ताः । तेषां साहाय्यार्थं साहित्यविभागाचार्याः तथा सहाचार्याः आचार्य चक्रवर्तिरङ्गनाथन् तथा डा. भारतभूषणरथमहोदया: संयोजकरूपेण चिताः सन्ति । अस्याः परियोजनायाः लक्ष्यमित्यं भवति -

१) अष्टादशमासेषु द्वादशमातुकाणां सम्पादनं परिष्करणं प्रकाशनञ् । अस्मद्विद्यापीठस्य गौरवसम्पादनम् ।

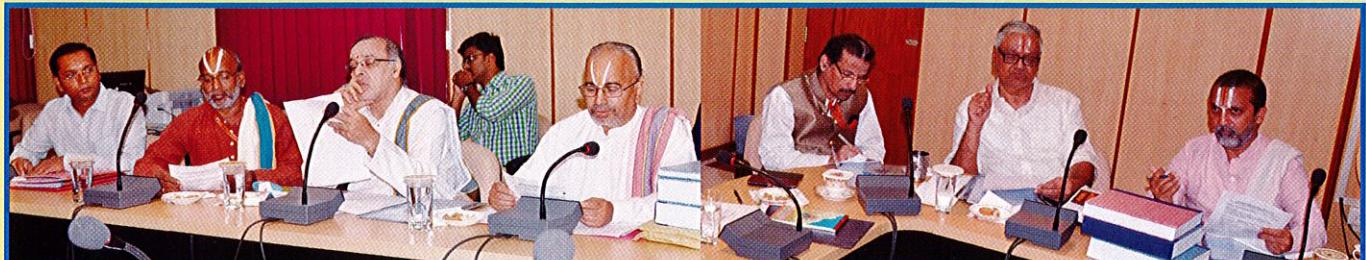

२) एतदग्रन्थसम्पादनपरिष्करण-पादटिप्पण्यादिलेखनाय द्वादशाधिकविदुषां समाह्वानं नियुक्तिश्च ।

३) एतावत्पर्यन्तमप्रकाशतिनां रामानुजसम्बद्धग्रन्थानां लोकार्पणम् ।

४) प्रायः विंशतिसहस्राधिकतन्त्रपुटानां प्रकाशनम् ।

५) एतेन जगदुरुणां भगवद्रामानुजाचार्याणां गौरवप्रदानं तथा च

विद्यापीठकर्मचारिणामध्यापकानां वृत्तिस्थायित्वम् JOB - CONFORMATION OF VIDYAPEETHA STAFFS AND TEACHERS

विद्यापीठस्मिन् कर्मतत्पराणां कर्मचारिणाम् अध्यापकानां च नियुक्त्यनन्तरं परिवीक्षाकालः (Probation Period) कक्षन् भवति । तदभ्यन्तरे तेषां कर्मकुलतां ज्ञात्वा विद्यापीठाधिकरिभिः वृत्तिस्थायित्वपत्रं प्रदत्तम् । अनेन सर्वेऽप्यध्यापकाः कर्मचारिणः हर्षोल्लासैः कुलपतिभ्यः प्रदीयते । सौभाग्यमस्माकं यत् २००२ संवत्सरात् प्रारम्भेदानीं यावत् प्रायशः एकनवतिसंख्याकानां कर्मचारिसमेताध्यापकानां कृते तेषां

विकासमूलककार्याणां पर्यवेक्षणं कृत्वा वृत्तिस्थायित्वपत्रं प्रियतमकुलपतिभिः पदभूषणश्रीरमारङ्गनमुखर्जिसभाङ्गे समायोजिते एकस्मिन् विशिष्टोत्सवे प्रदत्तम् । अनेन सर्वेऽप्यध्यापकाः कर्मचारिणः हर्षोल्लासैः कुलपतिभ्यः धन्यवादानविरकुर्वन् ।

यो नो द्वेषत्पृथिवी यः पृतन्याद्यो भिदासान्मनसा यो वधेन । तं नो भूमे रन्ध्यं पूर्वकृत्वरि । (May this Earth so charged with positive force, neutralise that element which impels ill-will, aggressive intention, subjugation of human beings and their elimination)

विविधपरिषदां शैक्षिककार्यक्रमः LITERARY AND CULTURAL ACTIVITIES OF DIFFERENT PARISHAD

अस्य शैक्षणिकवर्षस्यारम्भे समायोजिते विविधपरिषदामुद्घाटनमहोत्सवे भाषमाणा: मान्या: कुलपतयः ; मञ्चासीना: मुख्यातिथयः श्रीवेङ्कटेश्वरवैदिकविश्वविद्यालयस्य अनुसन्धानप्रकाशनविभागस्य निदेशकाः डॉ. राधेश्याममहोदयाः ; सङ्कायप्रमुखाः आचार्य आर. एल. एन. शास्त्रिवर्याः डॉ. मुरलीधरराव-आचार्य वी. सुजाता-डॉ. लतामङ्गेश-डॉ. वै. विजयलक्ष्मीप्रमुखाः वागवर्धनी-मैक्समूलर-तुलसीदावास-अन्नमाचार्याकलापरिषत्संयोजकाः

तुलसीदासपरिषत्कार्यक्रमः

अस्माकं भारतवर्षस्य राष्ट्रभाषा हिन्दी वर्तते । अस्याः भाषायाः प्रचारप्रसारार्थं विद्यापिठीयच्छात्राणां हिन्दीभाषायां विविधकौशलविकासाय एषा तुलसीदासपरिषत् प्रतिष्ठापिता विद्यते । अस्मिन् शैक्षिकवर्षे अस्याः परिषदः उद्घाटनं **03.08.2018** दिनाङ्के अभूत् । अगष्टमासात् अक्टोबरमासां यावत् अस्याः परिषदः चत्वारः समावेशाः सम्पन्नाः । अस्यां परिषदि भाषणप्रतियोगिता:, निबन्धलेखनप्रतियोगिता:, आशुभाषणप्रतियोगिताश्च समायोजिताः सन्ति । विविधप्रतियोगितासु न्यायनिर्णेतृपेण हिन्दीविभागीयाश्च अध्यापकाः समाहूताः, पुरस्कारभाष्यः छात्रेभ्यः पुरस्काराश्च प्रदत्ताः । अनया परिषदा **14.09.2018** तमे दिनाङ्के हिन्दीदिवसमुपलक्ष्य मान्यकुलपतीनाम् आचार्य वि. मुरलीधरशर्ममहोदयानाम् आध्यक्ष्ये एका विशिष्टा सभा समचाल्यत, तथा च छात्राणाम्, कर्मचारिणाम्, अध्यापकानां ग्रातिभप्रदर्शनार्थं विविधाः स्पर्धी अपि समायोज्यन्ते ।

अभिमन्युबालकेन्द्रवार्ता:

संस्कृतस्य सार्वजनीनभाषात्वेन प्रचाराय प्रसाराय च संस्थापितेन विद्यापीठस्य अभिमन्युबालकेन्द्रेण प्रतिमासं तिरुपतिस्थविविधशिक्षानुष्ठानेषु पट्टिंशत् (36) बालकेन्द्राणि समचाल्यन्तः । एतेषु केन्द्रेषु प्रायशः 1000 छात्राः अध्ययनरताः सन्ति । मासस्य अन्तिमेषु दशादिनेषु सरलसंस्कृतसम्भाषणकौशलविकासार्थं विद्यापीठस्य प्रशिक्षिताः छात्राः अनुभवसम्पन्नाः अध्यापकाः तत्र सरलसंस्कृतपाठने भागमगृहणन् । केन्द्रपक्षतः अक्टोबरमासे भगवद्विताप्रशिक्षणमपि प्रदत्तमासीत् । प्रतिरविवासरं पत्राचारमाध्यमेन प्रायशः षष्ठ्याधिकाः नागरिकाः बहिःस्थाः जनाश्च प्रशिक्षणं प्राप्नुवन्ति । जुलैमासात् नवम्बरमासां यावत् प्रायशः २५ संस्कृतसम्भाषण-शिविराणि समायोजितानि । केन्द्रस्य सुचारुसञ्चालयनं किरणभट्टः (शिक्षकः), परमेश्वरः (संयोजकः) इत्यनयोः सहयोगेन क्रियते ।

उदीरणा उतासीनास्तिष्ठन्तः प्रकामन्तः । पद्मचां दक्षिणसव्याभ्यां मा व्यथिष्ठाहि भूम्याम् । (In daily life, on Earth, Whether we are sitting, standing, or in motion, may our activity be such as would never cause injury or grief.)

अन्नमाचार्यसाहित्यकलापरिषदः कार्यकलापाः ACTIVITIES OF ANNAMACHARYA KALAPARISHAD

राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य तेलुगुविभागेन सञ्चाल्यमानाया: अन्नमाचार्यसाहित्यकलापरिषदः पक्षतः अस्यैव शैक्षिकवर्षस्य नवम्बरमासं यावत् त्रीणि अधिवेशनानि सञ्चालितानि । छात्राणां भाषणपटुत्वं निबन्धलेखनकौशलं च संवर्धयितुम् आयोजितासु स्पर्धासु विद्यापीठस्य तेलुगुच्छात्राः तदितरच्छात्राश्च सोत्साहं भागम् अगृहणन् । प्रत्यधिवेशनं स्पर्धासु चर्चिताः विषयाः अधोदत्ताः आसन् ।

प्रथमाधिवेशनम् (११-८-२०१८) भाषणस्पर्धा	द्वितीयाधिवेशनम् (०८-९-२०१८) भाषणस्पर्धा	तृतीयाधिवेशनम् (१५-९-२०१८) निबन्धलेखनस्पर्धा
प्राक्षास्त्रिस्तरे - समाजः - छात्राणां पात्रता शास्त्रिस्तरे - आधुनिकसमाजे प्राविधिकपरिज्ञानस्य प्रभावः आचार्यस्तरे - भारतीयाचारसम्प्रदायाः तेलुगुभाषानभिज्ञानां कृते - स्वीयपरिचयः	भवताम् इष्टः तेलुगुकविः शिवकवयः प्रबन्धकवयः भवताम् इष्टं पर्वदिनम्	वेमनशतकम् सुमतीशतकम् भर्तृहरिसुभाषितव्रिशति भवताम् इष्टं पर्वदिनम्

शैक्षिक-शिक्षणेतरकर्मचारिणां पदोन्नतिः

PROMOTIONS OF TEACHING AND NON-TEACHING STAFF

विद्यापीठे कार्यरतानां विंशत्संख्याकानां शैक्षिक-शिक्षणेतरकर्मचारिणां पदोन्नतिः मान्यकुलपतीनां कुलसचिवानां तत्त्वावधानेन यथाविधि अक्रियत । तेषां सूची यथा —

ASSOCIATE PROFESSOR TO PROFESSOR	3) Dr.Sudhanshu Sekhar Mohapatra 4) Dr.Nagaraju Chandanala 5) Dr.K.Leenachandra 6) Dr.Ajmeera Chandulal 7) Dr.Gyanaranjan Panda 8) Dr.Swetapadma Satapathy 9) Dr.P.T.G.Ranga Ramanujacharyulu 10) Dr. O.G.Prasada Kalyana Sastri 11) Dr. Yashaswee 12) Dr.Santosh Majhi
ASSISTANT PROFESSOR TO ASSOCIATE PROFESSOR	1) Dr.K.Kadambini 2) Dr.V.Ramesh Babu 3) Dr.Radhagovinda Tripathi 4) Dr.S.Dakshinamurthy Sarma 5) Dr.S.Muralidhar Rao
ASSISTANT PROFESSOR STATE - II TO STAGE - III	1) Dr.K.Viswanatha 2) Dr.R.Chandrasekhar 3) Dr.Narayan
ASSISTANT PROFESSOR STAGE - I TO STAGE - II	1) Dr.N.R.Ranganath Tatacharya 2) Dr.T.Latha Mangesh
	एतेभ्यः सर्वेभ्यः विद्यापीठपक्षतः सेमुषीपरिवारपक्षतः वर्धापनानि ।

भूमे मातर्निधेहि मा भद्रया सुप्रतिष्ठितम् । संविदाना दिवा कवे श्रियां मा थेहि भूत्याम् । (O' Mother Earth ! being auspicious, do thou stabilise us and give us prestige and wisdom and establish us prosperity and glory)

साप्ताहिककार्यक्रमः - संस्कृतशिक्षणे नवाचाराः 7 DAYS PROGRAMME ON INNOVATIONS IN SANSKRIT TEACHING

विद्यापीठस्य शिक्षाविभागीयाध्यापककर्मचारिणां संस्कृताध्यापन-कौशलविकासार्थं सप्ताहव्यापी विषयविभागविकासकार्यक्रमः (One Week Faculty Development Programme) विश्वविद्यालयानु-दानायोगस्य प्रायोजनायां २३.०७.२०१८ दिनाङ्कतः २८.०७.२०१८ दिनाङ्कं यावत् यथासङ्कल्पं शिक्षाशास्त्रविभागभवने मान्यकुलपतीनाम् आचार्य विः मुरलीधरशर्मामहोदयानामाध्यक्षे समचाल्यतः । अध्यक्षः शर्मिमहोदयाः संस्कृताध्यापने भाषा-विषय-उपस्थापनाशैलीषु नवाचारस्य महत्त्वमुद्घोषयन्तः उपस्थितान् सर्वानपि भागग्रहीतृत्न् नवनवोन्मेषशालिनीप्रज्ञायाः विकासार्थं कौशलानि प्राप्तुवन् । विद्यापीठस्य मान्याः कुलसचिवाः आचार्य जि.एस.आर.कृष्णमूर्तिमहोदयाः उद्धाटनसन्दर्भं कार्यक्रमस्य बीजभाषणं समुपस्थापयन् । कार्यक्रमस्य शुभारम्भः डॉ.के.कावच्चिनीमहाभागायाः मङ्गलगीतिक्या तथा च आचार्य ग्रहीत आर.जोशीमहाभागानां स्वागतभाषणेन समभूत् । सभान्ते च प्रो.एन.लतामहाभागाः सर्वेषां वृत्ते कृतज्ञतानिवेदनमकार्षुः । सप्तदिनानि यावत् प्रचाल्यमानेऽस्मिन् कार्यक्रमे अधोलिखिताः विषयाः चर्चिताः । यथा —

दिनाङ्कः विषयः
२३.०७.२०१८ संस्कृतभाषाशिक्षणे नव्यप्रवृत्तयः
२४.०७.२०१८ संस्कृतकाव्यशिक्षणे नवाचाराः

२५.०७.२०१८ संस्कृतगद्यशिक्षणे नवाचाराः
२६.०७.२०१८ संस्कृतरूपकशिक्षणे नवाचाराः
२७.०७.२०१८ संस्कृतशिक्षणे सूचनासञ्चारप्रौद्योगिकस्योपयोगिता
२८.०७.२०१८ संस्कृतशास्त्रशिक्षणे नवाचाराः

एतेषु सर्वेष्वपि प्रशिक्षणवर्गेषु आचार्यकोम्पेल्लसूर्यनारायण-श्री.पी.-नागमुनिरेड्डी-आचार्य जि.एस.आर.कृष्णमूर्ति-आचार्य राणीसवाशिवमूर्ति-डॉ.सि.रङ्गनाथन्-श्रीसतीशप्रमुखाः आचार्याः स्वीयबहुमूल्याध्यापनेन मार्गदर्शनेन च भागग्रहीतृणां नवाचाराणां विषये सन्दर्भानुग्रुणापाठ्यन्तः बहुधा उपकृतवन्तः ।

समापनसमारोहः

कार्यक्रमस्य समापनसमारोहे डॉ.एस.दक्षिणामूर्तिमहाभागाः प्रार्थनागीतम् आचार्य जि.एस.आर.कृष्णमूर्तिमहोदयाः सभाधिष्ठानदेवेभ्यः पुष्पाङ्गलिप्रदानम् आचार्य एन.लतामहाभागाः स्वागतभाषणमकार्षुः । सभारम्भे डॉ.आर.चन्द्रशेखरमहोदयाः कार्यक्रमसंयोजकाः सम्पूर्ण कार्यजातं व्यवृण्वन् । समापनसमारोहस्यास्य अध्यक्षाः प्रियतमाः कुलसचिवाः कृष्णमूर्तिमहाभागाः सर्वेषां कृते प्रमाणपत्राणि अवितरन् । सर्वेषां प्रशिक्षणामहाभागाः सर्वेषां कृते प्रमाणपत्राणि अवितरन् । समुपस्थाय कार्यक्रमं सफल्यकुर्वन् ।

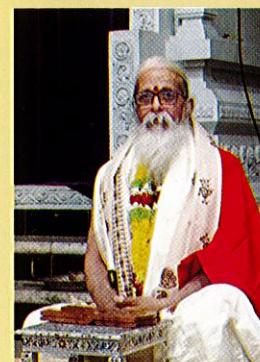

विद्यापीठकर्मचारिणे Ph.D. उपाधिः

विद्यापीठस्य शिक्षणेतरकर्मचारिणः श्रीमन्तः जम्मुलमडकवेङ्कटसुब्रह्मण्यसीतारामाञ्जनेय शर्ममहोदयाः श्रीवेङ्कटेश्वरविश्वविद्यालये संस्कृतविभागे आचार्य हयग्रीवशर्ममहोदयानां मार्गदर्शने “अभिनवकालिदासविरचितस्य भागवतचम्पूकाव्यस्य समीक्षात्मकम् अध्ययनम्” इति विषयमधिकृत्य शैक्षिकवर्षेऽस्मिन् दीक्षान्तसमारोहे पिएच.डि. उपाधिमध्यगच्छन् ।

न विचारमर्हन्ति गुरुशासनानि । (The order of elders are beyond contention.)

विद्यापीठाचार्यणां विदेशयात्रा FOREIGN VISIT OF VIDYAPEETHA PROFESSOR

अमेरिकाराष्ट्रस्य कालिफोर्नियानगरे शान्त्रन्सिस्कोमिल्पटास्मध्ये सिलिकान् आन्ध्रविश्वविद्यालयः अस्ति । तत्र 2019, January मासादारभ्य संस्कृतविभागः उद्घाटयिष्यते । तत्र च संस्कृते Online द्वारा Diploma Course, Certificate Course च प्रारप्येते । पाठ्यांशानां रचनार्थं तिरुपतिस्थराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य साहित्यविभागाध्यक्षः प्रो. राणिसदाशिवमूर्तिमहाभागः आहूता इति विद्यापीठस्य गोरवावहोऽयं विषयोऽस्ति । तै अस्मिन्

वर्षे 01.11.2018 दिनाङ्कात् 21.11.2018 दिनाङ्कः यावत् तत्र स्थित्वा पाठ्यांशानां रूपकल्पनमकारि । नवम्बरमासस्य अष्टमदिनाङ्के तैः “प्राचीनभारतीयविज्ञानम्” इति विषयमाधारीकृत्य व्याख्यानमेकमपि प्रास्तावि । तस्मिन्नवसरे नवम्बरमासस्य अष्टादशदिनाङ्के इमे सिलिकान् आन्ध्रविश्वविद्यालयस्याधिकारिभिः Academic Advisory Council सभ्यरूपेणापि मनोनीता अभूवन् । संस्कृतविभागस्य पाठ्यांशप्रणालीरचनाम्, अध्यापकानां मार्गदर्शनं च प्रदाय इमे बहुधा प्रशंसाभाजनानि समभवन् । ११.११.२०१ तमे दिनाङ्के तत्रैव आन्ध्रसाहित्यवेदिकायामेकस्मिन् कार्यक्रमे “वचनकविताया: भारतीयमूलानि” इति विषयमधिकृत्य अभासन्त । वचनकविताया: मूलानि, लाटिन-फ्रैंच-प्रभृतिभाषाभ्यः न सन्ति, अपि तु यजुर्वेद-तैत्तिरीयोपनिषदादिभ्यश्च एव प्रसृता वचनकवितेति ते सोदाहरणं न्यरूपयन् । कालिफोर्नियादेशस्थवेदेवालये १२.११.२०१८ दिनाङ्कात्

१५.११.२०१८ दिनाङ्कः यावत् कार्तिकमासवैशाश्वर्यम्, तस्मिन् मासे पूजाविधानम्, कार्तिककथा: इत्यादि प्रधानांशान् अधिकृत्य विशिष्यानि व्याख्यानानि च प्रास्तुवन् । ततः १७.११.२०१८ दिनाङ्कः Tulup Schools organisation मध्ये “Role of Bhagavadgeeta in Managerial Success” इति विषये भाषणमयच्छन् । एवं देशाद्विर्हात्वा संस्कृतस्य विविधवैज्ञानिकभित्तिभूमीनां विषये, विशिष्टतया वेदोपनिषद्भगवद्गवदीतादिव्याख्यानानि प्रदाय इमे तत्र बहुधा प्रशंसिता आसन् । अस्माकं विद्यापीठस्मिन्नवसरे तेषामेतदृशवैदुष्यपूर्णविदेशगमने सर्वदा गौरवान्वितमेव भवति ।

विद्यापीठच्छात्रप्रतिभा TALLENT OF THE STUDENTS

तिरुपतिस्थ-अन्ताराष्ट्रियकृष्णचेतनासङ्क (ISKCON) पक्षतः भारतीयसंस्कृते प्रसिद्धश्रीकृष्णजन्माष्टमी-महोत्सवसन्दर्भे विविधा: जिल्लास्तरीयवार्षिकस्पर्धा: 2018 अगष्टमासस्य, 21-25 दिनाङ्केषु समचाल्यन्त । तत्र आंग्ल-तेलुगुभाषयोः समायोजितासु भाषणस्पर्धासु, निबन्धस्पर्धायाम्, चित्राङ्कप्रतियोगितायाच्च भागमूद्वा विद्यापीठस्य नव छात्राः पुरस्कारान् अध्यगच्छन् । तत्र प्रदत्ता: विषया: “Reading & Following the Vedic Scriptures is useful for the present society or not ?”, “Why only Krishna is Supreme and not others ?” इत्यादय आसन् । प्राप्तपुरस्काराः छात्राः यथा –

विद्या वितर्को विज्ञानं स्मृतिः तत्परता क्रिया: इति षडेते असाध्यसाधकाः गुणाः ।
(Education, Logic, Science, Memory, Initiation and work are six virtues for achieving anything.)

१) एस.अभिष्या	आंग्लभाषणे प्रथमः
२) पि.एस.अङ्गदः	आंग्लभाषणे तृतीयः
३) वै.प्रसन्नाञ्जलिः	तेलुगुभाषणे तृतीयः
४) डि.श्रीनिवासरावः	तेलुगुभाषणे सान्त्वना
५) वै.मणिकण्ठा	तेलुगुभाषणे सान्त्वना
६) सवरी मीनाक्षी	प्राक्शास्त्रीस्तरे आंग्लभाषणे द्वितीयः
७) जि.वेङ्कटेश्वरलु	तेलुगुनिबन्धलेखने द्वितीयः
८) अमरेशप्रधानः	चित्राङ्कने प्रथमः
९) प्रतिभासाहुः	चित्राङ्कने सान्त्वना

सर्वेऽपि छात्राः 4th September, 2018 तमे दिनाङ्के श्रील- प्रभुपादमहोदयानामाविर्भावदिनोत्सवे तिरुपतिरुमल-देवस्थानस्य विशिष्टसभाप्रान्तरे श्रीकृष्णमन्दिरसमीपे पुरस्कारान् प्रमाणपत्राणि च अवाप्नुवन् । विद्यापीठपक्षतः तेभ्यः ताभ्यश्च हार्दनि शुभाभिनन्दनानि विज्ञाप्यन्ते ।

वाग्वर्धनीपरिषत्परिचर्या

प्रतिवर्षमिव अस्मिन्नपि शैक्षिकवर्षे छात्राणां संस्कृतभाषणकौशलविकासाय शास्त्राणां गभीराध्यनसंस्काराय च विद्यापीठस्य वाग्वर्धनीपरिषदः समुद्घाटन-कार्यक्रमः ०३.०८.२०१८ दिनाङ्के श्रीमतां राधेश्याममहाशयानां मुख्याधिकारिभिः तथा अस्माकं प्रियतमानां कुलपतीनां श्रीमतामाचार्यमुरलीधरशर्म-महोदयानामाध्यक्षये सुसम्पन्नः । मङ्गलानां शतैरारब्धेयं वाग्वर्धनीपरिषद् इयता कालेन अष्टौ अधिवेशनानि सोल्लासां सम्पूर्य अग्रेऽपि इतोऽधिकानि अधिवेशनानि सञ्चालयितुं कृतसङ्कल्पा वर्तते । पूर्वं समाप्तेषु अष्टसु अधिवेशनेषु अधोनिर्दिष्टक्रमेण स्पर्धाः समचाल्यन्त ।

अधिवेशनम्	शास्त्रम्	दिनाङ्कः	प्राक्शास्त्रीविषयः	शास्त्री
प्रथमाधिवेशनम्	मङ्गलारम्भः	07.08.2018	स्वशास्त्रेषु मङ्गलाचरणम्	प्राचीनवैशिष्ट्यम् (सामान्यः)
द्वितीयाधिवेशनम्	वेदभाष्यम्	22.08.2018	वेदानां वैशिष्ट्यम्	इष्टविचारः (शास्त्रीयः)

तृतीयाधिवेशनम्	साहित्यम्	27.08.2018	दिलीपस्य गोभक्तिः	वेदापौरुषेयत्वविचारः (शा)
----------------	-----------	------------	-------------------	---------------------------

चतुर्थाधिवेशनम्	न्यायशास्त्रम्	03.09.2018	वृक्षो रक्षति रक्षितः	मित्रस्य चक्षुषा समीक्षामहे (सा)
-----------------	----------------	------------	-----------------------	----------------------------------

पञ्चाधिवेशनम्	धर्मशास्त्रम्	11.09.2018	विद्या ददाति विनयम्	वाक्यं रसात्मकं काव्यम् (शा)
---------------	---------------	------------	---------------------	------------------------------

षष्ठाधिवेशनम्	व्याकरणम्	18.09.2018	न हि सुप्तस्य सिंहस्य	लक्षणा तेन षड्विधा (शा)
---------------	-----------	------------	-----------------------	-------------------------

सप्ताधिवेशनम्	अद्वैतवेदान्तः	05.12.2018	प्रविशति मुखे मृगाः	सहमा विदधीत न क्रियाम् (सा)
---------------	----------------	------------	---------------------	-----------------------------

अष्टाधिवेशनम्	द्वैतवेदान्तः	11.12.2018	स्वास्थ्यं सर्वार्थसाधकम्	हेत्वाभासप्रथमलक्षणम् (शा)
---------------	---------------	------------	---------------------------	----------------------------

			सत्यं ब्रूयात् प्रियं ब्रूयात्	प्रविधिकक्षेत्रे संस्कृतस्य प्रासङ्गिकता (सा)
--	--	--	--------------------------------	---

				नारीणामधिकाराः कर्तव्यानि च (सा)
--	--	--	--	----------------------------------

कुर्वन्नेवेह कर्माणि जिजीविषेच्छं समा ।

(Doing verily works in this world one should wish to live a hundred years.)

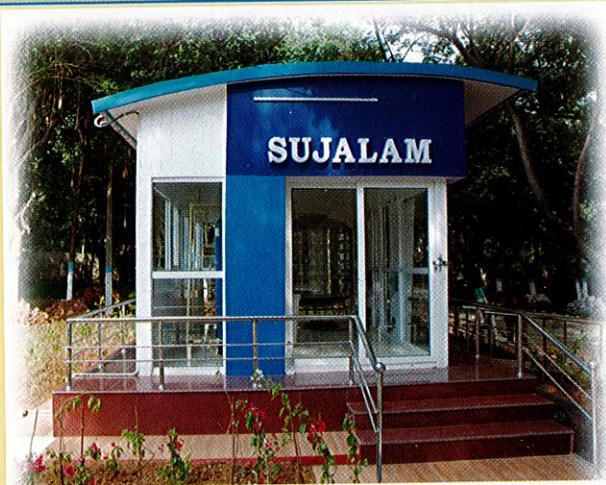
सूचनासम्प्रेषणप्रौद्योगिकसम्पत्सम्पर्कशालावार्तावली

INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGY RESOURCE CENTRE (ICTRC)

आधुनिकप्रौद्योगिकप्रणालीना शैक्षणिक-प्रशासनिक-सांस्कृतिक-क्षेत्रेषु प्रयोगार्थं विद्यापीठे मान्यकुलपतीनां मार्गनिर्देशने प्रतिष्ठापिता सूचनासञ्चारप्रौद्योगिकसम्पत्सम्पर्कशाला बहूनि नूतनप्राविधिककार्याणि सम्पादयति । तेषु कार्यक्रमेषु छात्राणां प्रवेशसन्दर्भे, शिक्षाशास्त्र-शिक्षाचार्य-विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षाणामावेदनपत्रसंग्रहणप्रसङ्गे, तासां परीक्षाणां फलोद्घोषणार्थम्, अङ्गीयशिक्षणनीरीक्षणार्थम् (Digital Learning Monitoring), सामाजिकप्रसारमाध्यमानां (Digital Social Media) यथा WhatsApp, Instagram, Youtube इत्यादीनामुपयोगे, संस्कृतप्रशिक्षणतन्त्रांशानां (Application Soft-wares for Sanskrit Learning) संघटनसन्दर्भे, कक्षासु छात्राणामुपस्थितिग्रहणार्थं नूतनतन्त्रांशानां (New Mobile Attendance Software Applications) निर्माणविषये, नैकै प्रसिद्धाः सन्ति । Sanskrit Educationa and Research Network (SERN) इति नामा संस्कृतविषयाधारितजालस्थानस्य विकासोऽपि अनेन केन्द्रेण संसाधितः । कुलपतीनां एतादृशः विचारः सर्वदा सर्वथा च प्रशंसार्ह एव भवति । ततोऽपि “संस्कृतविकिपेडिआ” सन्दृष्टिसन्दर्भे सम्पर्केन्द्रस्यास्य महद्योगदानं वर्तते । विद्यापीठस्य शोधच्छात्राः सर्वेऽपि अत्र प्रसिद्धदुर्लभग्रन्थानां संस्कृतानुवादं कुर्वन्ति । टङ्गणम्, संशोधनम्, अन्तर्जाले तेषामुपस्थापनं कृत्वा सर्वजनहिताय सर्वजनज्ञानाय च ते सर्वेऽपि ग्रन्थाः समुपस्थापयिष्यन्ते ।

सुजलम् (200KLD Sewage Treatment Plant)

तिरुपतिनगरे विशिष्टतया विद्यापीठपरिसरे च समुत्पद्यमानां जलसमस्याम् अक्षिलक्षीकृत्य छात्रावासेषु निवसतां छात्राणाम्, कर्मरतानां कर्मचारिणाम्, अध्यापकानां च कृते पानीयजलप्रदानार्थं विद्यापीठप्राङ्गणे “सुजलम्” इति नामा स्थापिते केन्द्रे शुद्धजलयन्त्रस्योद्घाटनं महामान्य-कुलाधिपतीनां श्री एन्. गोपालस्वामिमहाभागानां करकमलाभ्यां समभूत् । अवकाशोऽयं 14.65 लक्षपरिमितधरनराशिनाऽकल्प्यत । अस्मिन् यन्ते एकाकालेन 2000 Litres परिमाणात्मकजलराशि: स्थापयितुं शक्यते । तथा च इदं प्रतिघण्टां 1000 Litres जलं वेगेन दातुं शक्नोति । विद्यापीठस्य प्रतिदिनमावश्यकीयं 7000 Ltr. जलराशि प्रदातुं यन्त्रस्यास्य महद् योगदानं वर्तते ।

शोधच्छात्रैः आयोजितं रक्तदानशिविरम् (BLOOD DONATION CAMP BY RESEARCH SCHOLARS)

आपः पूर्णीत भेषजं वस्थं तन्वेऽम्म, ज्योक्च सूर्यं दृशे ।

(O Water, you are abundantly filled with Medicinal Herbs; Please protect my body, so that I can see the Sun for long)

महामहिमराष्ट्रपतीनां महर्षिबादरायणव्याससम्माननम्

डॉ. श्रीमती के. कादम्बिनीमहाभागा:, विद्यापीठस्य शिक्षाशास्त्रिविभागस्य सहाचार्याः, संस्कृतसाहित्यं, शिक्षाशास्त्रम्, गणयन्त्रिविज्ञानं प्रतिच तासां महद्योगदानाय भारतस्य प्रतिष्ठितेन महर्षिबादरायणव्याससम्मानेन सम्माननाय ऐषमः अभिलक्षिताः वर्तते । १३.११.१९७२ तमे दिनाङ्के लब्धजन्मानः इमा: श्रीमती के.एस.लक्ष्मी-आचार्य के.वि.रामकृष्णमाचार्युलु-महोदययोः सुपृथः नवव्याकरणे, Natural Language Processing इति गणकविज्ञाने, सम्भाषणसंस्कृते, संस्कृतप्रविधिप्रसङ्गे च निपुणाः सन्ति । “आंग्लेया: संस्कृते अनुसरणप्रक्रियानिर्माणम्” इति विषयमधिकृत्य अनया कृतमनुसन्धानम् पाणिनीयव्याकरणमाश्रित्य आंग्लभाषातः संस्कृतभाषायां यान्त्रिकानुवादर्थं (Machine Translession) विशिष्टं मार्गं निर्दिशति । शिक्षाक्षेत्रे एतासां सप्तदशवर्षाणामनुभूतिः वर्तते । नैकासु सङ्गोष्ठीषु बहुमूल्य-समाजोपयोगि-अनुसन्धानमूलकपत्राणि प्रस्तूय इमा: बहुथा प्रशंसाभाजनानि सन्ति । पत्रिकासु मनोविज्ञान-विद्यालयप्रबन्धन-अनुसन्धानप्रविधि-पर्यावरण-शिक्षणसमग्रीनिर्माण-व्यक्तित्विकास-पाठ्यपुस्तकनिर्माणादिविषये एताभिः प्रकाशिताः लेखाः सर्वथा प्रशंसार्हाः भवन्ति । “सङ्गणकप्रायोगिकी”, “विद्यालयप्रबन्धनम्”, “आंग्लेया: संस्कृते अनुसरणप्रक्रियानिर्माणम्-एकमध्ययनम्” इत्यादयः एताभिः प्रकाशिताः मौलिकग्रन्थाः वर्तते । शास्त्री, विद्याभूषणम्, हिन्दीप्रवेशिका, नवव्याकरणाचार्यम्, एम.ए. (संस्कृतम्), शिक्षाशास्त्री, शिक्षाचार्यम्, एन.एल.पि., विद्यावारिधिः,

P.G.Diploma in Guidance and Counselling, Diploma in Music इत्यादिषु प्राप्तसम्मानाः इमा: राष्ट्रियार्हतापरीक्षायां (NET) त्रिवारम्, राज्यस्तरीयार्हतापरीक्षायां (State Level Eligibility Test) च एकवारम् उत्तीर्णः सन्ति । चतुर्दशवर्षाणां शैक्षिकानुभूतिः सह एतासां Language Technologies Research Centre, Indian Institute of Information Technology, Hyderabad, Andhra Pradesh इति संस्थायां हिन्दी-आंग्ल-अनुसारकप्रकल्पे Linux Environment मध्ये अनुसन्धानीरूपेणापि अनुभवः वर्तते । एतदर्थं महोदयानां प्रथममहिलाबादरायणव्याससम्मानग्रहीतरूपेण चयने सति विद्यापीठं गौरवान्वितमस्ति ।

डॉ. नन्दमुरलीमहोदया:, विद्यापीठस्य लब्धप्रतिष्ठा: गणक्यन्त्रप्रवीणाः कर्मचारिणः, संस्कृतभाषासाहित्यं प्रति तेषां विशिष्टयोगदानाय भारतस्य महामान्यराष्ट्रपतिमहोदयानां महर्षिबादरायणव्याससम्मानाय ऐषमः मनोनीताः सन्ति । सङ्गणकयन्त्रे, अन्तर्जाले, जालस्थानेषु च तेषां गभीराध्ययनं वर्तते । नवीनप्रौद्योगिकप्रणाल्या संस्कृतभाषाशिक्षणार्थमिमे गणकतन्त्रांशानां निमणि सिद्धहस्ताः सन्ति । १६.०५.१९७५ तमे दिनाङ्के लब्धजन्मानः श्रीमतीकुसुमनन्दी-श्रीवेङ्कटरमणनन्दीमहोदययोः सुपृत्रा: इमे सङ्गणकविज्ञाने यान्त्रिकानुवादर्थमिमे गणकतन्त्रांशानां निमणि सिद्धहस्ताः सन्ति ।

“Under Standing of Elementary Sanskrit Text at Word, Phrase and Sentence Level” इति विषयमधिकृत्य Ph.D. तथा च

“Tools for Comparative Study and Evaluation of English Parsers” इति विषये M.Phil. इति उपाधिं लब्धवन्तः । इमे राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानात् “विशिष्टसंस्कृतसेवाव्रती” सम्माननमिष्य अवाप्नुवन् । सङ्गणक-संस्कृतविषयान् अधिकृत्य बहूनमनुसन्धानमूलकशोधपत्राण्यपि एतैः प्रकाशितानि सन्ति । (1) Sandhi Synthesis, (2) Sandhi Analyzer (3) Dhaturupavali (4) Sanskrit Tutor (5) Chandovichhitti (6) Kridanta Rupamala (7) Shodasa Samskara (A Multi Media Project) useful for Functional Sanskrit Students (8) Kankana Baddha Ramayanam (9) Jyotisha Tutor (10) Panchadeva Sama Suktam (A Multi-Media project using Flash) (11) Noun Generation (12) Sanganaka Yantradvara Chandasam Shatpratyaya Gananavidhi-vinyasah (13) Identification of Samasa इत्यादिषु क्षेत्रेषु तेषामनुपम-योगदानं वर्तते । एतस्वर्मक्षिलक्षीकृत्य भारतस्य प्रसिद्धसम्मानमिदं प्रदातुं भारतस्य महामान्यः राष्ट्रपतिः इमे चिताः सन्ति ।

संस्कृतनवरात्रमहोत्सवसन्दर्भे अनयोः सम्मानं विद्याय विद्यापीठमस्माकं गौरवविमण्डितं भवति । अवसरेऽस्मिंश्च एताभ्यां तयोः उपलब्धिमिमां पुरस्कृत्य शेमुषीपरिवारपक्षतः, विश्वविद्यालयपक्षतश्च हार्दनि अभिनन्दनानि विजाप्यन्ते ।

रम्याणां विकृतिरपि श्रियं तनोति । (The dification of beautiful things manifest the beauty too.)

विद्यापीठस्यागामिवार्ता:

- (१) त्रयोदशाखिलभारतीयसंस्कृतच्छात्रप्रातिभसमारोहः
 (२) द्वाविंशदीक्षान्तसमारोहः (३) विद्यापीठवार्षिकोत्सवः
 (४) छात्रावासोत्सवः

इत्येतैः कार्यक्रमैः विद्यापीठमस्माकं ब्रह्मोत्सवैरिव
 उत्सवमुखरं भविष्यति । प्रतिवर्षमिव ऐषमोऽपि
 समायोजयिष्यमाणे अखिलभारतीयसंस्कृतच्छात्रप्रातिभसमारोहे
 अष्टादशसंख्याकासु शैक्षिक-सांस्कृतिकस्पर्धासु भागग्रहणार्थ-
 त्रिशताधिकच्छात्राः भारतस्य विविधमहाविद्यालय-
 विश्वविद्यालयेभ्यः समागमिष्यन्ति ।
 सन्दर्भेऽस्मिन् विद्यापीठप्राङ्गणे संस्कृतविज्ञान-
 संस्कृतिवैभवप्रदर्शनीनां
 पुस्तकप्रदर्शनीविक्रयणकेन्द्राणां च स्थापना करिष्यते ।

॥ व्यावर्गलम् / स्मुद्वावर्गलम् ॥

त्रयोदशः

अखिलभारतीय-

संस्कृतच्छात्रप्रातिभसमारोहः

(दिनाहुः - ०४-०२-२०१९ तः ०७-०२-२०१९ यावत्)

आचार्य जि.एस.आर.कृष्णमूर्ति:
 कुलसचिवः

॥ समारोहकार्यक्रमाः ॥

(१) शैक्षिकस्पर्धः -
 वेद-साहित्य-ज्योतिरण-नायनवेशिक-सांख्योग-
 पूर्वीभाषण-वेदान्त-धर्मशास्त्र-ज्योतिष-
 उरुग्नेतिहासभाषणस्पर्धाः,
 अन्यावाची-सम्याप्ती-तात्त्वसम्पर्धाः ।
 (२) सांस्कृतिकस्पर्धः
 ललताभूषित-एवाचाराभिनव-
 एकाद्वितीयनव-भारतीयकवनवद्वृत्य-
 संस्कृतविषयिकस्पर्धाः ।

डॉ. डॉ. मुरलीपत्ररावः (संयोजकः)
 डॉ. सोमनाथवदावः (संयोजकः)
 डॉ. तिलेश-नायरावः (अतिरिक्तसंयोजकः)

राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्

विश्वविद्यालयनुसारायोगेन प्रबन्धसमिक्षानामनिवाशविद्यालयक्षेत्रे विद्यालयाग्निः
 राष्ट्रियसंस्कृतविद्यालयनपरिचया ए श्रेष्ठा प्रमाणितः
 तिळपति : - ५१५०७ (आ.प.)

सम्पर्कतृत्वः - ९४४०२१७१४६, ८२४७६८५४८

e-mail : vagvardhini@gmail.com

आचार्य नरसिंहाचार्य पुरोहितमहोदयेभ्यः स्वर्णकङ्कणपुरस्कारः

महतः हर्षप्रकर्षस्य विषयोऽयं यत् अस्माकं विद्यापीठस्य द्वैतवेदान्त-
 विभागस्य विभागाध्यक्षवर्याः आचार्य नरसिंहाचार्यपुरोहितमहोदयाभागाः
 द्वैतवेदान्तसिंहासनाधिरूढैः श्रीमद्राघवेन्द्रमठीयपीठाधिपतिभिः १००८
 श्री श्री सुबुधेन्द्रीर्थश्रीपादैः श्रीमत्तात्पर्यचन्द्रिकापाठमङ्गलोत्सवसन्दर्भे
 अस्मिन् संवत्सरे श्रीपेजावरविश्वेशतीर्थश्रीमच्चरणानामाध्यक्षे
 स्वर्णकङ्कणपुरस्कारेण सम्मानिताः ।

सन्दर्भेऽस्मिन् विद्यापीठपक्षतः तेभ्यः हार्दनि अभिनन्दनानि
 विज्ञाप्यन्ते ।

शेषुषीपरिवारः

प्रकाशकः

आचार्य जि.एस.आर.कृष्णमूर्ति:
 कुलसचिवः

सम्प्रादकः

आचार्य कोराड सूर्यनारायणः
 विभागाध्यक्षः, अनुसन्धानप्रकाशनविभागः

सम्प्रादकः

डॉ. सोमनाथ दाशः

वार्तासङ्कलकः, रागि वेङ्कटाचारी, अतिथि-अध्यापकः

Dear Readers !

Your suggestions are solicited to improve the quality of our newsletter.
 Please send your views or feed back to the Editors mail editorssemushi@gmail.com
 Editors